

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, RUGSEJIS — SEPTEMBER 30, 1980

Nr. 229

LKB KRONIKA Nr. 43

Tarybinėje mokykloje

Raseiniai. 1980 m. kovo mėnesį Raseinių I-je ir II-je vidurinėse mokyklose buvo išaktyta sudaryti Mišiose patarnaujančių vaikų sąrašus ir juos pristatyti į partijos komitetą.

Saukotas (Radviškio raj.). 1980 m. kovo 12 d. pareikšime, adresuotame sovietinei valdžiai, kun. Bronius Gimžauskas rašo: „1980 m. kovo 11 d. iš mokyklos parėjo graudžiai verkdamas penktos klasės mokinys Ričardas Kriauciūnas. Kada tėvai paklausė, ko jis verkia, Ričardas pasiskundė, kad mokyklos direktorė Filomena Taujenskaitė, pasikvietusi į kabinetą, jį išvadino davatka, atsilikėliu, kad jis daręs gėdą mokyklai už tai, kad einąs patarnauti šv. Mišioms. Direktorė liepė jam parašyti raštą pasiaiškinimą, kodėl jis lankas bažnyčia.

Kadangi direktorė Taujenskaitė priekaištavo, kad jis, būdamas pionieriu, lanko bažnyčią, o iki 18 metų lankyti bažnyčios negalima, tada jo tėvai — Aldona ir Petras nunešė direktorę pionierių kaktaraišį ir TSRS Konstituciją ir paprašė direktorę pasiskaityti 52-ą straipsnį, kur rašoma, jog kiekvienas TSRS pilietis gali išpažinti bet kokią religiją

ir jam garantuojama sąžinės laisvė...

Tai jau antras kartas, kai Saukoto mokyklos direktorė F. Taujenskaitė grubiai pažeidžia Konstituciją ir persekioja tikinčius mokinius.

1979 m. spalio 2 d. Saukote buvo laidojama mokytojos gimnaitė A. Kapitanskienė su bažnytinėmis apeigomis. Mokiniai atnešus vainikus ir gėles į bažnyčią ir juos sudėjus prie karsito, direktorė tuoj išakė mokiniams išeiti iš bažnyčios, kad jie negalėtų pasilikti pamaldoms (...).

(Bus daugiau)

Kvėdarna (Silalės raj.). Vytautas Tamašauskas, norėdamas padėti šeimai (tėvas miręs), išdarbino vargoninku Kvėdarnos bažnyčioje ir norėjo mokytis vakarinėje mokykloje. Silalės raj. Vykdomojo komiteto pirmininko pav. ilga laiką terorizavo Vytautą, norėdamas jį nušalinti nuo vargoninko pareigų ir priversti jį mokytis dieninėje mokykloje. Atkakli motina rašė skundą po skundo ir — laimėjo. 1979 m. gruodžio 25 d. mokykla pranešė, kad jos sūnus pradėtų lankyti vakarinę mokyklą.

Irano prezidentas Abolhassan Bani Sadr savo kalboje paskelbė apie rimtą padėtį, kurią sukelia Irako invazija. Jis ragino iranietis nepasiduoti užpuolikams, kovoti, kol paskutinis įsibrovėlis bus išvytas už sienos. Iranas atmetė tarptautinės bendruomenės siūlomą karą paliaubas. Iranas deris, pasakė prezidentas, kai jo žemėje nebus Irako kareivių.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Valstybės departamentas greitai laiku siųs į Vietnamą atstovus, kurie bandys tartis su Vietnamo vyriausybe dėl dingusių amerikiečių karo belaisvių. Vietnamas sutiko priimti Amerikos pareigūnus.

— Septyni italai buvo prisirakinti Vatikane, šv. Petro bazilikoje, tuo būdu protestuodami dėl katalikų Bažnyčios laikysenos abortų atveju. Šveicarų gvardija demonstrantus atrakino ir perdavė Italijos policijai.

— Apie 60 kubiečių pabėgėlių Steilacome, Wash. kalėjime paskelbė bado streiką. Čia laikomi Kubos ištremti kriminaliniai nusikaltėliai.

— Afganistano helikopterai antrą kartą per tris dienas puolė Pakistano pasienio punktą, žmonių aukų nebuvo.

— Zimbabvėje buvęs Rodezijos premjeras Ian Smith buvo perinktas Rodezijos Fronto partijos, kuriai priklauso baltieji, pirmininku.

— Lapkričio 13 d. Detroito įvyks svarbus Šiaurės Amerikos žydų vadų suvažiavimas — Žydų Federacijų Tarybos generalinė sesija, kurioje kalbą pasakys Izraelio premjeras Menachem Begin. Suvažiavime dalyvaus apie 2,500 žydų organizacijų Amerikoje ir Kanadoje vadų. Bus paliesti ir Amerikos prezidento rinkimų rezultatai.

— Afganistano aukštąs pareigūnas, pabėgęs į Pakistaną, pasakoja, kad Afganistane beveik nesimato jaunų vyrų. Turtingieji afganai savo sūnus išsiuntė į užsienius. Dar daugiau jaunimo perėjo pas sukilėlius testis kovos prieš sovietų okupantus. Vyriausybė sustabdė pasų išdavimą. Jaunuoliai bėga, vengdami tarnybos kariuomenėje.

— Centrinis Italijos bankas paskelbė valiutos suvaržymus. Bijoma spekuliacijos ir liros vertės nukritimo.

— Kalifornijoje šalia miško gaisrų, daug nuostolių padarė San Joaquin upės potvyniai, apsemtę derlingus plotus valstijos šiaurėje.

Pramonės valstybės neteko daug naftos

Washingtonas. — Japonijos užsienio reikalų viceministeris Kikuchi lankėsi Washingtono ir aptarė Irano—Irako karo sukeltą grėsmę naftos tiekimui. Jei karo veiksmuose būtų uždarintas Hormuzo sąsiauris, daugiausia nukentėtų pramonės valstybės. Žvalgybos žiniomis, Japonija gauda iš Irako ir Irano 18.4 nuos. savo suvartojamos naftos. Šių metų pradžioje japonai iš Irano gaudavo 588,000 statinių ir iš Irako 378,000 statinių kasdien.

Prancūzija pirkdavo 610,000 statinių iš Irako. Ši nafta eidavo vamzdžių linija per Siriją ir Turkiją į Viduržemio jūrą. Kovojančių šalių nafta sudarė 27.1 nuos. visos prancūzų sunaudojamos naftos.

Britanija pirkdavo 130,000 statinių iš Irako ir 18,000 iš Irano. Vakarų Vokietijos nafta ateidavo: 155,000 statinių kasdien iš Irano ir 8,000 iš Irako.

Jei rinkimai šiandien

New Yorkas. — Paskutiniai viešosios opinijos tyrimai, pravesti „New York Times“ ir CBS televizijos žinių skyriaus, skelbia, kad respublikonų partijos kandidatą Reaganą remia 40 nuos. amerikiečių, prezidentą Carterį — 35 nuos. ir nepriklausomą

Irano kareiviai atkakliai ginasi

Irako štabas perdeda laimėjimus

Bagdadas. —Irako kariuomenės pranešimai tvirtina, kad užimtas Ahwazo miestas, apie 50 mylių nuo sienos. Taj naftos šaltinių Khuzestano provincijos sostinė, kurioje gyvena daug arabų. Irakas giriiasi, kad jo kareiviai Ahwazo gyventojai sutikę su gėlėmis.

Iranas teigia, kad Irako štabas meluoja, tas miestas dar ginasi ir iš jo bazės dar skraido Irano lėktuvai, mieste dar veikia iranietiškas radijas. Korespondentai pripažįsta, kad šiame savaitės kare vienas dalykas jau labai aiškus — abi pusės išpučia savo laimėjimus, oficialiais pranešimais negalima tikėti. Tačiau faktas, kad Ahwazo radijas kartoją atsisaukimus, prašydamas gyventojų aukoti kraują, rodo, kad kovos vyksta miesto apylinkėse.

Vakarų korespondentai, pasiekę Khorramsharo miestą, kurį Irakas gyrėsi jau užėmęs, tvirtina, kad mieste dar vyksta kovos, kad šarvuotai jau pasiekė Dezful miesto sienas. Dezful yra 80 mylių į šiaurę nuo Ahwazo. Mieste yra labai svarbi aviacijos degalų gamykla ir gazolino vamzdžių pompavimo stotis. Jei šios įmonės pateks į Irako kariuomenės rankas, Irano aviacija nebus kuro ir bus priversta sustabdyti skridimus.

Stebėtojai nurodo, kad netikėtai kietą Irano pasipriešinimą. Kalbos apie Irano kariuomenės silpnumą, kovos dvasios nukritimą,

Pasitraukė Italijos vyriausybė

Roma. — Italijos parlamento žemėjų rūmai 298—297 balsais atmetė vyriausybės pasiūlytą ekonominę programą ir premjero Francesco Cossigo vyriausybę atsistatydino. Ši koalicinė krikščionių demokratų, socialistų ir respublikonų vyriausybė išsilaikė 5 mėnesius ir buvo 39-toji pokarinė Italijos. Italijos prezidentas Sando Pertini važinėjo Azijoje, bet turėjo nutraukti savo vizitą Hong Konge, grįžti į Romą, spręsti politines krizes.

Karo laivynui trūksta mechanikų

Washingtonas. — „New York Times“ žiniomis, JAV karo laivynas senesniai paskelbė raportą, iš kurio matosi, kad daugelyje sričių laivynas negalėtų atlikti savo uždavinių dėl kadru stokos. Rugšėjo 15 d. paskelbtame raporte nurodoma, kad iš 13 lėktuvnešių tik 7 pasirenge mūšiu. Iš 155 jūrų laivyno aviacijos eskadrilių tik 94 paruoštos kovai. Taktinės oro komandos 123 eskadrilės irgi turi 12, kurios dėl įvairių priežasčių neparuštos kovoms.

Jūrų laivyno žiniomis, didžiausią sunkumą sudaro technika, mechanikų stoka. Kongrese kalbėjus laivyno operacijų viršininkas admiralas Thomas Hayward pripažino, kad karo laivynas kenčia „talento nukraujavimą“, nes mechanikai palieka karinę tarnybą, pereidami į geriau apmokamus civilinius darbus.

kandidatą John Anderson — 9 nuos. Likusieji 15 nuos. amerikiečių dar nenutarė, už ką balsuoti prezidento rinkimuose.

Simbolinis lenkų darbininkų streikas

Varšuva. — Lenkijos darbininkai planuoja šią savaitę paskelbti simbolinį vienos valandos streiką, protestuodami prieš vyriausybės pažadų vilkinimą. Nors vyriausybė pažadėjo pakelti darbininkų algas, iki šiol jų nepakėlė.

„Zycie Warszawy“ rašo, jog valstybė neturi lėšų. Vien atlyginimų pakėlimas kainuotų 3.5 bil. dol. per metus, o kur dar kiti priedai. Komunistų partijos laikraštis „Trybuna Ludu“ išėjo naujai organizuojamas darbininkų unijas, kad jos nebandytų iškraipyti profesinių sąjungų judėjimo principu, kurie esą pagrįsti socialistinės sistemos moksliniais principais.

Naujųjų nepriklausomų unių vadai šią savaitę vėl susirenka Gdanske svarstyti, kaip atsiliepti į komunistų partijos trukdymus. Spėjama, kad vienos valandos streikas įvyks penktadienį, tarp 12 val. ir 1 val. Atlyginimų pakėlimo laukia 12 mil. darbininkų.

Vokietijoje suėmė naujuosius nacius

Muenchenas. — V. Vokietijos policija suėmė šešis naujųjų nacių grupės narius, itardama, kad bomba „Oktoberfest“ festivalyje padegė fašistinę organizaciją. Sprogimas užmušė 12 asmenų, sužeidė 213, jų tarpe 7 amerikiečius, daugiausia JAV kareivius. Tarp žuvusiųjų yra vienas anglas, vienas šveicaras.

Suimtas ir naujųjų nacių grupės vadas Karl Heinz Hofmann, 43 metų. Šeši tos grupės sunkvežimiai šeštadienį bandė pervaziuoti Austrijos sieną, bet buvo suaiškinti. Minėta grupė turi apie 400 narių. Jos veikla buvo uždrausta sausio mėn. Manoma, kad vokiečių grupė turi ryšius su Italijos, Austrijos, Belgijos panašiomis kraštutinės dešinės organizacijomis.

KALENDORIUS

Rugšėjo 30 d.: Jeronimas, Sofija, Zymantas, Inga.
Spalio 1 d.: Remigijus, Teresė K. J., Gedainis, Levinga.
Saulė teka 6:45, leidžiasi 6:36.

ORAS

Debesuota su pragiedruliais, gali lyti, temperatūra dieną 70 l., naktį 55 l.

RENGIASI KETURIŲ GAUJOS TEISMUI

Keliamas sąmokslas nužudyti Mao

Pekinas. — Kinijos valstybės prokuroras Huang Huoqing paskelbė šeštadienį, kad greit prasidės išgarsintos „keturių gaujos“ teismas. Šalia anksčiau minėtų kaltinimų, ši gauja planavusi nužudyti buvusį komunistų partijos pirmininką Mao Tse Tungą. Gaujos tikslas buvęs pašalinti iš vyriausybės komunistų partiją ir įvesti naują fašistinį režimą, pasakė prokuroras.

Kaip žinoma, šioje „keturių gaujoje“ yra Mao Tse Tungo našlė, buvusį Sanchajaus teatro aktorę Jiang Qing, 66 metų amžiaus. Šalia jos kaltinamas buvęs komunistų partijos politbiuro narys Zhang Chunqiao, buvęs tekstilės fabriko darbininkas, greit iškilęs į pačias partijos viršūnes Wang Hongwen ir žurnalistas Yao Wenyuan, kuris, Mao Tse Tungui pirmininkaujant, tvarkė Kinijos propagandos ir informacijos agentūrą.

Stebėtojų numone, šie nauji kaltinimai, ypač sąmokslas nužudyti Mao, gali atnešti „keturių gaujai“ labai sunkias bausmes. Be šių keturių Mao artimiausių bendradarbių, kaltinami dar šeši kariškiai, kurie buvo susirėšę su buvusiu gynybos ministru Lin Biao. Pirmininkas Mao, atėjus senatvei, buvo pasiirinkęs Lin savo įpėdiniu, tačiau tas, nelaikdamas kol Mao mirs, planavęs Mao nužudyti. Kaltinimų duomenimis, ministeris Lin ir jo sąmokslas dalyviai ketinę padėti bombą specialiam pirmininko Mao Tse Tungo traukinyje.

Kaip žinoma, sąmokslas buvo išaiškintas ir įpėdinis Lin bandė pabėgti iš Kinijos 1971 m. rugšėjo mėn. Jo lėktuvas, ar besivejančių Kinijos naikintuvų pašau-

tas, ar pritrūkęs degalų, nukrito, nepasiekęs Sovietų Sąjungos, prie Mongolijos sienos.

Naujoji Kinijos partijos vadovybė baigia konsoliduoti galia naujose rankose. Ryšiai su praėjimui bus nutraukti „keturių gaujos“ teisme. Paskutinis liaudies kongresas pademonstravo, kad Kinija pasirengusi žengti pragmatiską laisvėjimo keliu.

Vysk. Steponavičiaus konsekracijos sukaktis

Rugšėjo 11 d. suėjo dvidešimt penkeri metai nuo Vilniaus arkivyskupijos apaštališkojo administratoriaus vyskupo Julijono Steponavičiaus konsekracijos. Julijonas Steponavičius Popiežius Pijus XII paskyrė titulinio Antardžio vyskupu ir Panevėžio vyskupu Kazimiero Paltaroko pagalbininku 1955-ais metais gegužės 22 dieną, o tu pačių metų rugšėjo 11 dieną Panevėžio katedroje įvyko jo iškilminga konsekracija. Dviem metams praslinkus, mirus vyskupui Paltarokui, Apaštalių Sostas vyskupą Julijoną Steponavičių paskyrė Panevėžio ir Vilniaus vyskupijų apaštališkuoju administratorium. Bet Julijoniui Steponavičiui neilgai teko eiti šias pareigas. 1961-u metų pradžioje, komunistinė valdžia, nepateikusi jokio kaltinimo, vyskupą Julijoną Steponavičių nušalino nuo jo tiesioginių pareigų ir išstėmė į Zagarę, Joniškio rajoną, kur jis ir dabar tebėra priverstas gyventi. Vyskupo Julijono Steponavičiaus konsekracijos dvidešimt penkerių metų sukaktį pagarbiai mini Lietuvos Bažnyčia ir jos tikintieji drauge su viso pasaulio lietuviais.

Bandymai sustabdyti naftos šalių karą

Pakistano prezidentas lanko sostines

New Yorkas. — Po įvairių diplomatinių manevrų Jungtinių Tautų Saugumo taryba sekmadienį paskelbė Meksikos siūlytą rezoliuciją, kuri reikalauja tuoj sustabdyti Irano—Irako karą ir išspresti nesutarimus taikiais būdais. JT sekretoriui Waldheimui pavesta informuoti Saugumo Tarybą apie kariaujančių šalių atsakymą per 48 valandas. Taryboje kilo nepasitenkinimas, kad rezoliucija, kartu su Meksika, redagavo Norvegijos diplomatai.

Norvegija esanti NATO narė ir netinka tokiai misijai, teigė trečiojo pasaulio atstovai. Pagaliau Norvegijos ambasadorius Ale Algard sutiko, kad Meksika viena ineštų rezoliuciją.

Islamo valstybės atskirai ėmėsi taikos iniciatyvos, pavesdamos Pakistano prezidentui Zia ul Haq aplankyti Teheraną ir Bagdadą. Irane Zia du kartus dėjosi su Irano prezidentu Bani Sadru, kuris pasakė, jog karo veiksmų bus sustabdyti tik tada, kai paskutinis Irako kareivis pasitrauks iš Irano teritorijos.

Pakistano prezidentas pareiškė, kad išmintis laimės. Jis turis vilčių, jog abi kariaujančios pusės supras, kad šis karas nenaudingas nei viena pusėi. Irako prezidentas Saddam Hussein pasakė per televiziją, jog Iranas turi sugrąžinti Irakui kiekvieną colį pagrobto arabų žemės, tuomet Irakas sustabds karo veiksmus. Tarp Irako reikalavimų yra Shatt al Arab upių žiočių pripažinimas Irako teritorija ir trijų mažų salų prie Hormuzo sąsiaurio atidavimas. Šias salas savinasi Jungtinis Arabų Emiratas. Be tu teritorinių reikalavimų prezidentas Hussein minėjo „pilnas demokratines teises Irano“. Manoma, kad šiame reikalavime

yra autonominių teisų arabams ir kitoms Irano mažumoms suteikimas.

Irako prezidentas savo kalboje pareiškė: „Iranas turi suprasti, kad jo vaidmuo kaip įlankos policininko yra baigtas ir miręs. Mes skelbiame pasiryžimą sustabdyti karo veiksmus ir priimti garbingos tarptautinės organizacijos tarpininkavimą, kai Iranas sutiks su mūsų reikalavimais“.

Kartu su Pakistano prezidentu kariaujančių šalių sostines aplankė ir Islamo konferencijos sekretorius Habib Chatty. Jiems kalbant su Irano prezidentu Bani Sadru, Teherane buvo paskelbtas ailiarmis ir Irako lėktuvai daugė miestą.

Irano vyriausiojo karo tarybos esąs atstovas Khomeinio atstovas Seyed Ali Khomeini pasakė, jog Irano kovotojai trokšta taikiai kankiniais ir jie kovos, kol laimės totalinę pergalę.

Izraelio gynybos viceministeris Mordechai Zipori sukėlė dėmesį pareiškdamas, jog Izraelis pasirengęs parūpinti Iranui ginklą ir amunicijos, tačiau Iranas turi pirmą pakeisti savo nedraugišką politiką Izraelio atžvilgiu ir nutraukti savo paramą Palestinos teroristams.

Komentatorių nuomone, šio karo sėklos buvo pasėtos Vienoje įvykusioje naftos valstybių konferencijoje. Čia Irano ministeris pagrasino: „ne Saudi Arabija kontroliuoja naftos produkciją, bet mes, nes mes kontroliuojam Hormuzo sąsiaurį“. Tas pareiškimas labai supykinęs Iraką ir kirtas persų įlankos naftos valstybės.

— Philadelphiaje streiką baigė 23,000 švietimo darbuotojų. Streikas 10-čia dienų prailgino mokinių atostogas.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 1601 West Garfield Blvd., Chicago, IL 60636

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Apsisaugojimas — geriausias ligų gydymas

Saugokimės netikrų pranašų visose srityse, įskaitant ir mediciną — tada mažiau sirgsime dvasios ir kūno ligomis.

Mediciniškas raginimas

„Atsirai netikrų pranašų“ — jau iš seno mus perspėjo išminčių žmonės ir seni raštai. Susilaikėme laikų, kai netikri pranašai net apsiptoję skelbia mums niekus visose srityse, įskaitant religiją, neatsižvelgiant į mediciną.

Štai, vienas gąsdina lengvatikius pragaro takais, — na, ir už pažadą išgaudintam suteikti atgimimą ir dangun patekimą — apturi jam užrašytą namą kaip dovana už žmogų ištęstą žalingą melą.

Apgaulė lygiai gražiai klesti ir medicinoje. Štai, tabako fabrikantai taip patėpa gydytoją, kad pastarasis ima rašyti apmokėtą (butter ir bread — taip amerikiečių vadinama) fabrikantui pataikaujantį straipsnį, būk cigaretės rūkymas yra visai nekenksmingas žmogui.

Gerai, kad toks apmokėtas gydytojas sava asmenybe nenusileido taip žemai, kad tvirtintų jog cigaretė yra vaistas nuo pusėję puslapio surašytų ligų, taip buvo rašoma Ispanijoje Kolumbui atvežus tabaką iš Amerikos indėnų. Ačiū popiežiui tada išleisiam bulę, ekskomunikuojančią kiekvieną rūkantį tabaką bažnyčioje. Taip stipriai tada buvo vaistu laikomas tabako rūkymas.

Lengvatikių — Pelnagaudžių Taikiny

Lengvatikius išnaudoja visoki pelnagaudžiai. Ar čia seniai tokia baudžiava — vergija buvo laikoma normalaus gyvenimo apraška. O dabar negimio — dar besivystančio žmogaus nužudymą laiko tuli pamišėliai vien motinos reika-

cinai patariant nevartoti gyvulinį riebalų, vengti cholesterolio — riebios mėsos ir riebių pieno gaminių, fabrikantai papirko tulus gydytojus ir šie paskelbė, būk kenksminga vartoti augalinius riebalus (aliejus), būk cholesterolis nekankia širdžiai.

Lengvatikių pasiduooda pelnagaudžiams

Na, ir mūsiškiai tuli gydytojai pasidavė tokiam mediciniškam melui ir pataria savo pacientams numoti ranka į, pagal juos, pasakas apie cholesterolio kenksmingumą kraujagyslėms. Jie priskirtą kraujagyslių cholesterolio laiko nesamone. Pacientai lengvatikių sumišo: kieno dabar čia klausyti: vienas tvirtina, kad gyvuliniai riebalai ir cholesterolis yra žalingi žmogui, kitas į tokia žala ranka numoja — ir pataria vien jo prirašytas tabletes vartoti.

Laimė, kad ne visi žmonės ir ne visi gydytojai virto lengvatikius — ne visi pasidavė vien traša pelnagaudžiams taip sukurti ir paslėpti žmones apgaudinėjantiems. Pasiūdavėliai gydytojai, pelnagaudžiams juos palaikant, paskelbė mediciniškoje spaudoje (liepos mėn. 1980, Vol. 13, No. 13, Internal Medicine News), esą neverta saugotis sklerozės tvarkant maistą — mažinant gyvulinius riebalus ir cholesterolį mityboje. Nelaimė, kad ir tula mūsiškė spauda paskelbė tokius mediciniškus melus. Ateityje turi liautis mediciniškas melas klaidinti skaitytojus.

Mediciniškas Mykolas Archangelas

Atsirado mediciniškas Mykolas Archangelas — mūsų nuo sklerozės apgynėjas —

Fr. Jankauskienė (kairėje), Jonas Jokūbaitis ir Leokadija Žemgulienė klausosi patarimų sveikatos reikalais Lietuvos sodybos Chicagoje pažmonio metu

Nuotr. M. Nagio

lu. Tikrai jos išsiose esąs vaistus yra jos reikalas su sąlyga, jei ji yra motiniška motina, jei jos asmenybė (jos kompiuteris) žmoniškai dirba. Priešingai, motinai ir niekinga motina virtus, besivystantis žmogus esti žudomas. Tik gydytojai už tokią žmogžudystę turi sumokėti valdžia iš mano ir tamsos kišenės.

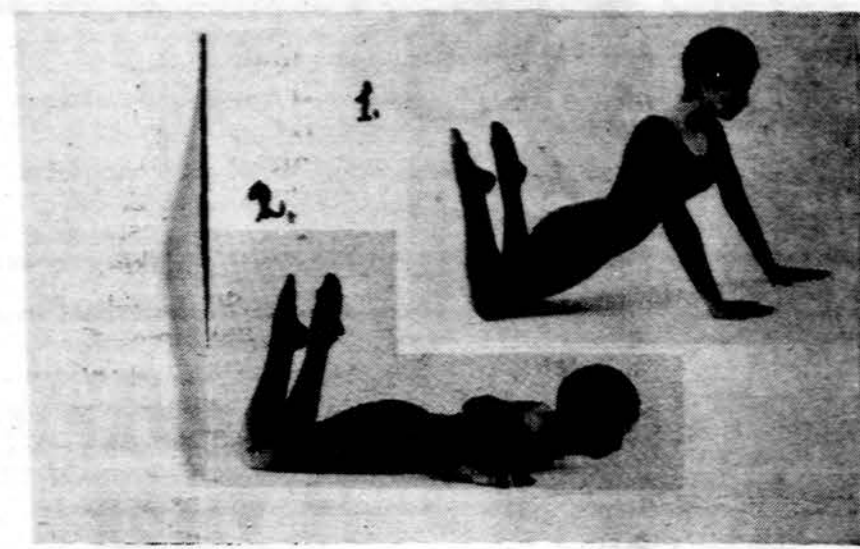
Arba vėl, argi reikia didesnės bedieviškos baudžios, kai pavargusiam nuo darbo sąžiningam darbininkui negaunant maisto net ilgiausiai eilėje stovint, įsako bedievis ne tik nerodyti rūstaus veido, bet dar šaukti „ura“.

Pamišėlių (švelniau sakant, lengvatikių) niekas nesėja, niekas jų neaugina — o jų randas mūsų tarpe gyva galybė. Tiesą kalbėjo savo psalmėse karalius Dovydas, jog pamišėlių yra nesuskaitoma gausybė (immensus est numerus stultorum).

Tokių lengvatikių žaliukai nedvokia — jais tunka visoki apgavikai, įskaitant ir tulus besąžinės gydytojus. Štai, medi-

tikas mūsų sveikatos saugotojas. Jis yra profesorius geriausio šime krašte universiteto. Tai Simeon Margolis, gyvenęs Baltimorėje ir dirbęs Johns Hopkins medicinos mokykloje. Pelnagaudžiams paskelbus minėtą apie augalinius riebalus ir cholesterolį netiesą mediciniškoje spaudoje, šis profesorius toje pat spaudoje ne mėnesiui nepradėjęs atsaukti (Internal Medicine News, August 15, 1980, Vol. 13, No. 16) anų paskelbtą netiesą, tvirtindamas, kad neklaidingi tyrimų duomenys tvirtina, kad augaliniai riebalai yra naudingi žmogui, o cholesterolio perteklius žaloja kraujagysles ir artina žmogui širdies ataką ir kitas negeroves.

Tokio pajėgumo gydytojo kaip prof. Margolis mes neturime. Ir šis kraštas nedaug tokių specialistų turi. Todėl jo nuomonė mums yra branginti na ir jo patarimai visiems mums pildytini, jei norime bent kiek sulaukyti sklerozės vystymąsi.

Pradinė padėtis. Išsitiesk kniūpščia ant grindų taip, kad kojos būtų suglaustos, keliai sulenkti, pėdos pakeltos nuo grindų, plaštakas laikyk po pečiais ant grindų, delnai ant grindų. Pratimas. 1. Pakelk viršutinę kūno dalį nuo grindų tiek, kad rankos visai išsitiestų, laikant kūną tiesų nuo galvos iki kelių. 2. Grįžk į pradinę padėtį. Pakartok iki šešių — devylikos kartų.

Sklerozės gydymas tinkamu maistu

Kovojant su skleroze, pirmiausia reikia tvarkytis su maistu. Dvejopi riebalai priskirtina gyslas: cholesterolis ir trigliceridai. Cholesterolis kraujuje mažinamas liesu maistu, o trigliceridų per viršį kraujuje mažinama valgant mažiau miltinių — krakmolinių valgių.

Mažinant pirmąjį cholesterolio kraujuje, reikia kuo mažiau valgyti sekančių valgių. Iš riebalų srities mažinti sviestas, grietinė, lašiniai, taukai, mėsos riebalai, paukštienos taukai, rūgšti grietinė, visi sūriai gaminti su grietine ir saldžiu pienu ir sekančieji aliejai: kakao, alyvos, palmių ir kietam pavidale esančius padazus (shortenings).

Iš pieno gaminių srities nevalgyti sekančių gaminių: šaldus pienas (whole milk) ir su jūdo gaminiai, saldi ir rūgšti grietinė, sūriai gaminti su grietine ir saldžiu pienu, gaminiai, kuriuose yra kakao bei palmių aliejaus bei kietų kambario temperatūros riebalų — žiūrėti maisto sudėty, kai perki.

Nereikia valgyti riebios mėsos, reikia prašalinti iš jos visus matomus riebalus. Vengti reikia bekošio, sūdytos kiaušienos, sūdytos mėsos, vidaus organų kepenų, inkstų, smegenų, saldžių duonų, riebių dešrelių (frankfurters), rūkytos mėsos, dešrų, kapotos mėsos (luncheon meat).

Iš paukščių vengtina antiena, žąsiena. Prašalintina oda nuo vištienos ir kalakutienos.

Kuo mažiau valgyti kiaušėtus žuvis (shellfish).

Kiaušinių trynių visi lietuviai venkime, nors mediciniškai patarėjai leidžia iki vieno kiaušinio, kiti net iki trijų per savaitę. Baltymus kiaušinių valgykime neribotai.

Visas daržoves valgykime didžiausiais kiekiais, išskyrus avokado. Ypač daug svogūnų kasdien naudokime. Taip pat ir vaisiais miksime kuo gausiausiai. Tuomi įvesime kūnan dabar jau žinomas svarbiausias kūno celėms gyvuoti reikalingas medžiagas, vadinamas enzimais. Be reikiamų ir jų tinkamo kiekio enzymų joks kūnas negali tinkamai gyvuoti.

Iš duonų, pyragų, saldžių kepsnių ir ant trečio (desertui) nevalgytini visi dalykai kepti su sviestu, riebalais, šviežiais ar džiovintais kiaušiniiais. Iš tokių nevalgytinų miltinių gaminių yra sviestinės bei saldžiosios bulktės, baronkos, riebus pyragaičiai, pyragai, riebus pudingai, ledai ir pieniniai šokoladas.

Vengtina įvairaus maisto kepto svieste ir taukuose. Nevartoti grietine paskaninto maisto, supakauto svieste, padažuose bei taukuose konservuoto bei šaldyto maisto.

Kur riebalų naudojama, jie turi būti aliejai (neprisotintų riebalinių rūgščių — polynesaturated fatty acids), tokie kaip kukurūzų aliejus, safrunų, sojos pupelių aliejus, sesame grūdėlių aliejus, saulėgrazų sėklų aliejus, medvilnės sėklų aliejus ir margarinas.

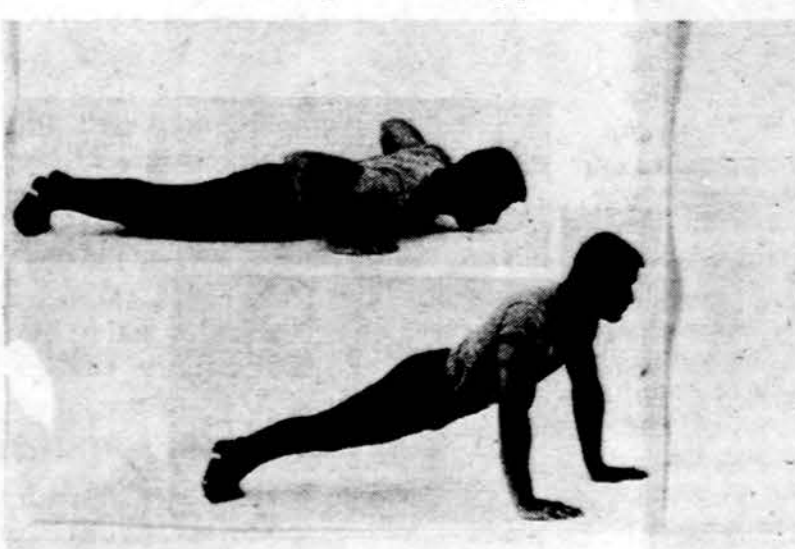
Atsimintina, kad visi taukai — tiek aliejai, tiek visi kiti riebalai yra gausūs kalorijomis (vienas gramas riebalų duoda 9 kalorijas energijos). Todėl jų negausiai reikia vartoti kiekvienam žmogui, ypač nutukėliui.

Taip vengdami riebių valgių mes mažinsime cholesterolio pirmąjį savo kraujyje. Prieš keisti visai kiton pusėn savo gyvenimo vągą, savus valgius išpročių, jei norėsim prailginti ir laimingesnių padaryti savo gyvenimą. Čia reikia priminti tiesą, kad pašauktų bus daug, bet išrinktų labai mažai. Gyvenimo praktika rodo, kad žmonės visai nebuvo savo sveikatos, kol jos dar turi. O kai ją praranda — kai jau esti šaukštai po pietų — tada jie mėgina gydytis, atgauti tai, kas nesugrąžinamai prarasta. Tokiais apsilėdėliais nė vienam lietuviui neverta tapti.

Trigliceridų mažinimas

Miltinius — krakmolinius valgius, kitaip dar vadinamus angliavandžiais — karbohidratais (carbohydrates), kepenys pavertia trigliceridais. Tai kita riebalų rūšis, kurios perteklius sukelia sklerozę. Už tai sumažinimui trigliceridų pertekliui kraujyje, reikia vengti virš minėtų miltinių valgių ir dar šių: pyragų, pyragaičių, šokolado, saldainių, kramtomosios gumos,

Pratimas vyrams kūną pakeliant

Pradinė padėtis. Atsigulk ant grindų kniūpščias, suglaustomis kojomis, laikydamas plaštakas po pečiais, pirštus pirmyn ištiesus. Pratimas. 1. Pakelk kūną nuo grindų ištiesdamas rankas taip, kad kūno svoris kritų ant rankų ir kojų pirštų. 2. Nuleisk žemyn kūną taip, kad krūtine siektų grindis. Kreipti dėmesį, kad kūnas būtų laikomas tiesiai, sėdynė neatsikišus ir pilvas nenusumkęs. Pakartoti pratimą iki šešių kartų. Įpratus — iki tuzino kartų.

želatinos, pudingų, kitų turinčių cukraus valgių, marmelado, drebučių, minkštų gėrimų, kakao mišinių ir kitų saldžių gėrimų turinčių cukraus, kondensuoto pieno. Nenaudotinas cukrus, medus ir molasas.

IŠVADA. Venkime netikrų pranašų įvairiose srityse. Jie medicinoje ypač žalingi. Pakluskime rimtų mokslininkų nurodymams. Nesiduokime išvedami iš tikro sveikatos kelio visokiems pasedavėliams. Tik taip elgdami, pajėgsime maistu sutvarkyti pergausius kraujyje riebalus. Tuomi mes užtrenksime ankstybai giltinei duris į mūsų pastogę. Tada daug rečiau prisieis vaistais mažinti riebalus kraujyje. Redaktoriai neturėtų spaudinti neatsakingų „medicinos studentų“ rašinių, liešančių sveikatos reikalus — nepasirašant ir šaltinių nenurodant.

PASISKAITYTI. Herman Tarnower, M.D. The Complete Scarsdale Medical Diet, Bantam Book.

Mūsų kolonijose Worcester, Mass.

TRUMPOS ŽINIOS

Rugpjūčio 15 d. Lietuvių laboratorijos vicepir. J. Pipiras ir V. Ivaška Maironio Parke išdalinio draugijos skiriamas stipendijas kolegias lankantiems studentams. Kiekvienas studentas, kuris buvo padavęs prašymą gavo 250 dol. stipendiją. Studentų skaičius buvo nemažas. Labdarininkai draugijai stipendijoms išdalinio 5500 dol. Studentai buvo pakviesti kartu su tėvais. Maironio Parke šeimininkė E. Kaševičienė su savo personalu pagamino puikų vakarienę, kurioje nebuvo vartojami alkoholiniai gėrimai. Tai labai gražus gestas iš Maironio Parke vadovybės. Tikrai galėtume atrasti ir daugiau progų pabendrauti, per kurias apsiimtume bei alkoholinių gėrimų.

Taip pat ši draugija paskyrė 100 dol. auką, paremdama kovojantį jaunimą, kuris, kaip visi žinome, demonstravo liepos 18 d. prie Sovietų Sąjungos ambasados ir buvo areštuoti ir laukia teismo. O tuo tarpu Washingtono demonstravę iraniečiai sukėlė rūšies, mušėsi su policija ir t.t. Vis dėlto JAV Valstybės departamentas ir vyriausybės prokuroras nusprendė bylą prieš iraniečius maitininkus nutraukti.

Darbo dienos savaitgalį staiga gavęs širdies ataką, mirė dr. Antanas Arentas. Buvo golfo mėgėjas. Rengėsi ir šį kartą važiuoti žaisti, bet mirtis pasitiko jį ankščiau. Dr. A. Arentas daugeliui lietuvių per daug metų teikė medicinišką pagalbą. Apgailestaujame jo netikėtą mirtį, tegul Dievulis suteikia jo sielai amžiną laimę ir ramybę.

Rugsėjo 7 d. įvykęs Šv. Kazimiero parapijos piknikas praėjo su gražiu pasisekimu. Diena buvo puiki. Paskutiniai vasaros saulės spinduliai kvietė kiekvieną į gamtą dar kartą pasigrožėti besibaigiančia vasara. Sekančią dieną kleb. kun. A. Micūnas, MIC, visiems pikniko darbininkams parapijos salėje davė veltui vakarienę.

Rugsėjo 11 d. Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio, akomponuojant O. Keršytei, pradėjo šio sezono darbą ir ruošiasi koncertui. Repeticijos vyksta Maironio Parke kiekvieną ketvirtadienį vakare ir sekmadieniais po 10 val. šv. mišių. Choro reikalus gražiai tvarko šeriūnas A. Glodas. Choro vadovas muz. Z. Snarskis kviečia ir kitus vyrus jungtis į šio gražiai giedančio bažnyčioje ir dainuojančio choro narių eiles.

Rugsėjo 20 d., šeštadienį,

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays. Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adresu, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	U.S.A. 40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitiškai	25.00	15.00	

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taisyti saugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Lituanistinė mokykla pradėjo mokslo metus tose patiose Šv. Kazimiero mokyklos patalpose, kaip ir praėjusiais metais.

Pamokos vyksta kiekvieną šeštadienį nuo 9—12 val. ryto. Tėveliai, kurie turite mokyklinio amžiaus vaikų ir dar neatvežėte į pamokas prašome juos atvežti. Nepagailėkite jiems pramokti lietuvių kalbos ir kitų dalykų. Mokykloje dirba mokytojos: vedėja Joana Dabrilienė ir Nijolė Pranckevičienė, kuri yra ir tėvų komiteto pirmininkė. Mokytojos, tėvų komitetas ir LB apylinkės valdyba prašo tėvelius leisti vaikus į Lituanistinę mokyklą.

Mokėstis už mokslo labai žemas — 25 dol. metams, o vieną mokini, už du — 40 dol., o kurie neišgali, atleidžiami.

DR. K. G. BALUKAS

Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 — 5:00
val. popiet. treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirm., antr., ketv. 1-4 ir 7-9; antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St. Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Advokatų Draugija

VALDEMARAS BYLAITIS

IR VINCAS BRIZGYS

Teisinių daktarai

2458 W. 69th St., Chicago, Ill.

Visi tel. 778-9000

Valandos pagal susitarimą

visai nuo mokesčio. Tuo būdu

nė vienas šeimai mokesčiai nėra

klaidūs vaikams lankyti Lituanistinė mokyklą.

Spalio 3 d. iš ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje prasideda 40 valandų atilaidai.

Baigiasi spalio 5 d. sekmadienį. Gausiai dalyvausime šiose brangiose dienose, kad

bažnyčioje nebūtų tuščia, ir naudokimės dvasinėmis malonėmis, kurios mūsų gyvenime yra kiekvienam reikalingos.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKASKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

Dr. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elyria, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą.

Tel. 383-4423, 373-6823, 383-6875

Dr. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet. ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195

SĄJUNGINUKŲ PASITIKĖJIMAS

Amerikos žinių agentūros ir didžiųjų laikraščių atstovai bando išugdyti pasitikėjimo dviasia tarp sąjunginukų ir duoti bei gauti tikrą informaciją iš įvairių šaltinių. Taip pat ir sąjunginukų laikraščiai siunčia į Ameriką savo korespondentus, kurių pareiga duoti žinias iš pirmųjų šaltinių, tai yra iš įvykių, kalbų, viešų pranešimų, politinių žingsnių, žengiamų aukščiausiose valdžios viršūnėse. Kadangi valdanti klasė, partija ar pareigūnai, savo pranešimuose niekada nevengia ir propagandinių žinių, tai korespondentų ir agentūrų atstovų pareiga patiemis susirasti duodamas informacijos šaltinis, paremti jas pirmaisiais pačių amerikiečių komentarais.

Pasikeitimas tokia informacija prasidėjo ne tuoj po antrojo karo, kai nugalėti ir išdraskyta Europa nepasitikiėjo amerikiečių politika. Nepaisant, kad Amerika davė sugriautiems kraštams labai daug pagalbos, jos politikas lygiu partneriu laikyti komunistinę Rusiją ir jos satelitus buvo prieštaringas, kad Amerikos informacija nebuvo tikima ir kad savo atstovų paskiri Europos kraštai mažai čia teturėjo. Net ir tie spaudos atstovai, kaip Anglijos ar Prancūzijos, buvo laikomi atokiau nuo tikrųjų žinių centrų, negu tuo pat atveju rusų atstovai.

Amerikos valdžiai, ypač žinių agentūroms akis atvėrė patys rusai: vieni pabėgę į laisvę ir išdavę savo bendradarbius, kiti pagauti ne žinias renkant, bet šnipinėjant pramonės, technologijos ar net politinių siekimų veiklą, pažangą ir paslaptis. Atsivėrė akys ir vakarų Europos spaudai, kad reikia patiemis iškoti žinių šaltinių, o ne paslaptį, kurią Amerika labai ir neslepė, net parduodama projektus ar komplikuoja modernias mašinas komunistinei Rusijai. O ji tai naudojo geriau pasiroditi karui ir komunizmo plėtimui, revoliucijų Amerikos pašonėje ruošimui ir vadinamą „nusivylusiųjų“ kurs-tymui ir organizavimui.

Tikroji tarp sąjunginukų informacija prasidėjo visiškai neseniai. Gal truputį daugiau kaip dešimt metų jau anglų agentūros turi pastovius atstovus. Tiek pat ir Prancūzija. Vėliau atėjo vokiečių ir italų spaudos agentūros, tiksliau sakant, paskiri dienraščiai, net savaitraščiai, kad jų tarpininkavimu tie laikraščiai gautų ir duotų tikslią informaciją, bent tokią tikslia, kokios reikėjo jų spaudai ir jų pasitikėjimui vieniems kitais išlaikyti. Anglijos spaudos atstovai pačioje pradžioje padarė didelę klaidą, dar vis laikydami Ameriką kadaise buvusią ir beveik tebesančią savo kolonija. „Ji kalbėjo, kaip motina, rašo italai. Sūnus užjūrą gerai gyvena, yra mokyklos, jau turi savo pažiūras. Bet be motinos jis nieko neišmano ir negali padaryti daugiau, negu ji motina išmokė.“

Prancūzų informacijos agentūros ar atstovai turėjo per daug arogancijos. Jie dabarčiai taikė tuos pačius žinių iškvojimo būdus, kokius jie taikė prieš šimtą ar daugiau metų. Metai jiems sutrupėjo. Norėdami pasirodyti pranašesniais, jie negalėjo sumegsti ryšio nei su Amerikos spauda, nei su valdžios atstovais. Vokiečiai pradžioje teturėjo

permažai drąsos, kurios reikėjo spaudos kovai už tiesą, už žinių tikslumo patikrinimą. Reikėjo ir pastangų įsigyti pasitikėjimą, kad kitų tautų spaudos atstovai juos laikytų kolegomis ir tos pačios profesijos partneriais. Patys vokiečiai prisipažįsta, kad nugalėti menkystės kompleksą reikėjo net dešimtmečio.

Drąsiau buvo italai ir žydai. Kaip italai pradžioje visiškai nevertino amerikiečių informacijos, kuri duoda tik šaltus įvykių aprašymus net po kelis kartus tame pačiame laikraščių numeryje, taip vėliau suprato, kad informaciją reikia atskirti nuo komentarų ir propagandos. Naudojimas nuolat partijos prieš partiją, opozicijos prieš valdžios poziciją komentarais dažniausiai buvo paremtas ne faktais, o savo grupės propaganda. Italai ir žydai tuoj panaudojo tą patį būdą atskirti propagandą ir klasifikuoti informaciją iš Amerikos, kuri buvo ir tebėra visos Europos gynybos centras ir apsaugos skydas.

Tikra informacija — tai ryšių palaikymas, kad viešojo politika būtų suvienodinta bent tarp sąjunginukų, kiek galima — ir reikia. Ne vienodos valdymosi sistemos, ne tas pats demokratijos supratimas, kai kur net demokratinių idėjų išnaudojimas sąjunginukus suskaldė ir sukūrė nepasitikėjimą vienių kitais. O tai ir yra didžiulė žala, kai reikia stipraus fronto prieš komunizmą — veržimasis į laisvus kraštus ir komunistinių kraštų grėsmę Vakarų pasauliui. Astriausiai tai jaučia laisvieji Vakarai, kurie yra išstatyti pirmajai ugniai.

Nepasitikėjimas Amerikos informacija nebuvo tik senų kraštų, turinčių savas tikslantmes tradicijas, kilo ne tik iš Europos tautų ir valstybių, bet ir iš amerikiečių. Šio krašto informacija nebuvo nuoširdi, kaip politikos aptarimas, kaip įvykių nurodymas, net kaip pasidalijimas bendrais reikalais. Su informacija buvo duodama per daug propagandos ir reklamos. Juk sąjungininkams reikėjo dalintis pramonės gaminiais, maisto produktais, prabangos dalykais ir mokslinėmis žiniomis. Kai prie tų ryšių buvo vis dedama reklaminių paskatų, kad tai ar kita būtų perkama, tai nebuvo informacija, galima prekyboje, bet tik blogam gaminiui dar blogesnė informacija, vadinama apgavimu.

Šiuo metu amerikiečių pramonininkai ir prekybininkai jau sustoję kartu su informacija savo sąjungininkams siūsti ir reklamą. Pradėjo atgyti vienių kitais pasitikėjimas, nes vieni pažino gaminių vertę, kiti žinojo, kad masinė gamyba su trūkumais negalima sąjunginukų priartinti prie savęs. O priartinti reikia. Šiandien graso pavojus ne tik Europai, bet kartu ir Amerikai. Pavojus yra mažesniems kraštams ir didiesiems. Pavojus iš komunizmo, laisviesiems bijant savo politinį aktyvumą viešai rodyti, yra visai žmoniškai — tai gyvybės ar mirties klausimas. O reikia žinoti, kad laisvės netekimas ir vergija yra grįžimas į primitivius laikus, iš kurių pakilti tebus galim tik didelėmis kovomis, milijonais gyvybių ir naujų politinių vadybų ryžtu. Sąjunginukų pasitikėjimas savimi — to pavojaus mažinimas. P.S.

Sydneyje muziejus Australijoje renka medžiagą apie Antraktidą ir neseniai įsigijo toki eksponatą, kuriam turėjo pastatyti automatinį 2 metrų šaldytuvą.

Tas eksponatas — gabalas

Sacharovo žmona pasakoja apie savo vyrą

Praejusį rugpjūčio mėnesį trims italų žurnalistams pavyko aplankyti Andrejaus Sacharovo žmoną Elena Boner ir pasiteirauti apie jos ir į Gorkį ištreto vyro gyvenimą.

Sacharovų butas Maskvoje visiems žinomas: Škalovo gatvė, numeris 48-68. Telefonų gnygoje Sacharovo numeris 2272720, bet KGB jau seniai nuplovė telefoną. Prie namo, kur gyvena Sacharovo šeima, nuolat budi du uniformuoti policininkai. Kai Nobelio premijos laureatas Andrej Sacharovas buvo ištremtas į Gorkį, jo žmonai buvo leidžiama „laisvai judėti“, bet visa tai tik teorija. Ji yra nuolat sekama, grasinama nesiliauja. Šių metų vasario mėn. Elena gavo raštą, draudžiantį jai lankytis bet kokius asmenis, ypač vakariečius. Ji irgi raštą atsakė, kad susitikinė su kuo nori. Atsakymo, bent oficialaus, nebuvo. Gauna anonimių grasinamųjų laiškus. Paskutiniame rašoma: „Sutrinime tave, kaip žiurkę“. Elena juokiasi: „Niekas nepajęs man užčiupti lūpas“.

Žurnalistams pasibeldus į Sacharovų buto duris, atidarė pati Sacharovo žmona. „O, italai žurnalistai. Ačiū, kad aplankėte“. Palyginus su prieš penkerius metus jos fotografija, dabar Elena atrodo labai pasenusi. Veidas pilnas raukšlų, plaukai visiškai pražilę, rankos truputį drėba. Butas yra labai kuklus: du mažai kambariai, pilni visko: dvi rašomosios mašinėles, siuvimo mašina, daug knygų ir visokių raštų, ant sienų paveikslai. Koridoriaus gale virtuvė, kur yra stalas ir keturios kėdės. Šalia labai siaura vonia. Kai žurnalistai dairėsi po kambarius, Elena sakė: „Suprantu, jūs esatė pripratę prie vakariečių išmierių. Bet Maskvoje yra dar blogiau, tad dėl buto negalime skųstis. Dargi dabar butas atrodo net perdidelis“.

Dar prieš trejus metus Sacharovų bute gyveno aštuoni žmonės: Sacharovai, Boner pirmojo vyro dukterė Tatjana su vyru Efremu Jankeleviču, jų vaikai Ona ir Matas, kitas sūnus Aleksiejus ir Elenos motina Ruf Grigorjevna. Efrem Jankelevič, fizikas, pavadentinių susisiekimo priemonių specialistas, dabar su šeima gyvena Amerikoje, Newtone, Mass. Elenos sūnus Aleksiejus taip pat emigravęs į USA. Sacharovas nuo šių metų sausio mėn. ištremtas į Gorkį. Butė liko tik Elena ir jos motina Ruf, kuriai jau 80 metų

amžiaus, bei Liza Aleksiejevna, 24 m. amžiaus Aleksiejaus sužadėtinė, kuri veltui bando gauti leidimą išvykti pas savo sužadėtinį į JAV.

Teisiškai butas priklauso Elenos motinai Ruf Grigorjevnei Bonner, kuri revoliucijos metu buvo uoli komunistė, iškėjusi už Raudonosios armijos generolo. Kai atėjo garsūs 30-tųjų metų dešimtmečio valdymo, generolas buvo apkalintas samokslu prieš Staliną ir sušaudytas, o žmona išsiųsta į Sibiro konclagerį. Tik daug vėliau našlė Ruf buvo reabilituota ir Kriuščiovas „atlyginimui“ davė butą Maskvoje.

Elena, paklausta, kaip laikosi vyrai, atsakė:

„Jis yra kalnys, ligonis. Jam 59 metai amžiaus, širdis nuolat negaluoja. Balandžio ir gegužės mėn. padėtis buvo pablogėjusi. Bijojau, kad mirs. Dabar sveikata kiek pagerėjo“.

Paklausta, ką dabar vyras veikia, atsakė:

„Andrej rašo tris mokslo darbus, vienas apie astrofiziką, anglų ir rusų kalba, kaip nustatyta Mokslų akademijos statuto. Dirba sunkiai. Jo negalė yra daugiau psichologinio pobūdžio. Gyvena dieną ir naktį saugojamame bute, sekamas ir gatvėje. Negali su nieku kalbėtis, neturi telefono, o jei bando skambinti iš viešo telefono būdels, tai ryšys tuoj nutraukiamas. Mažai gauna laiškus, bet ir tie tik įžeidėjimai, arba rašyti asmenų, kurie norėtų Sacharovą „perauklėti“. Negali nė radio pasiklausyti, nes ir tas trukdomas“.

— Kaip dažnai aplankote savo vyrą?

— Kartą į savaitę ir pasilikau pas jį 3-4 dienas. Gorki — veik milijonas gyventojų, 417 km nuo Maskvos, uždraustas lankytis užsieniečiams. Išėdu į traukinį Maskvoje 23 val. ir 7.30 val. ryto jau Gorki. Vyras ateina į stotį manęs sutikti. Nuvežu jam šiek tiek maisto. Bet jis alkanas žinų. Vaikščiojame vis sekami ir klausomės mažo transistorinio radio. Kai mes esame mieste, KGB krausto Sacharovą butą, kontroliuoja rašomąją mašinėlę. Išvarto popierius. Matau, kad jis yra labai prislegtas, tačiau bando mane raminti. Jis bijo dėl mūsų likimo. Liza, kuri kartą su manimi atvyko į Gorkį, vos vos išvengė arešto. — Ar nenorėtumėte gyventi Vakaruose?

— Be vyro ne. Esame vedę prieš aštuonerius metus. Mano gyvenimas yra tik su juo. Gal prašysiu leidimo nuvykti į

Italiją akių gydyti.

Ir pati Elena yra ligonis. Jau turi 57 metus amžiaus ir seniai nedirba savo profesijoje — vaikų ligų gydytoja. Regėjimas vis silpsta. Atrodė, kad liko visai akla, kada karo metu, dirbdama kaip slaugė karo ligoninėje, sprogdus bombai, buvo smarkiai sužeista. Tada turėjo 19 metų amžiaus.

Kambaryje, tarp knygų — didelis kryžius. Pastebėjus žurnalistų susidomėjimą, sakė: „Tai brangi atmintis iš Italijos. Man šį kryžių padovanojo viena vienuolė Sienos ligoninėje, kur prof. Frisotti padarė man akių operaciją. Italija man patinka. Nors turi daug problemų, bet yra laisvas kraštas. Žinau, kad laisvė daug kainuoja, bet už laisvę galima ir didelę kainą sumokėti“.

Tarp vyro ir vaikų nuotraukų yra keturios nepažįstamų asmenų. Paklausta, kas jie tokie, paėmė iš vieno žurnalistų užrašų knygutę ir rašo jų vardus ir pavardes, ragindama nesuklysti rašyboje, ir apibūdina jų kiekvieną: „Ši yra Tatjana Veličkova, trijų vaikų motina. Ji dalyvavo kovoje už žmogaus teises dvylia metų. Savo idealu paauglio savo asmeniską gyvenimą. Ši, kita, yra Malva Landa, geologė, Helsinkio grupės aktyvistė, daug padėjusi disidentų šeimoms, turėjo draugiškų ryšių su politiniais kalnais ir jų šeimomis. Šis — Viktoras Nekipelovas, jautrus poetas, rūpestingas tėvas, išdrįsęs padėti neteisėbės aukoms. O ketvirtasis — Aleksandras Lavut, žymus matematikas ir kovoje už informacijos laisvę veteranas. Visi šie asmenys, Olimpiados išvarkėse buvo areštuoti ir nuteisti ilgiems metams kalėjimų. Laisvieji žmonės turi pareigą kelti balsą, apginti šias aukas“.

— Kuo jie buvo kaltinami?

— Aplamai — esą tėvynės prieštai. Po Stalino mirties, valdžia neaiškina piliečiams, dėl ko atima laisvė. Nieko nepaiskino nė tada, kai sausio 22 suėmė gatvėje Sacharovą, jėga nutempė jį pas Sov. Sąjungos prokurorą. Prokuroro padėjėjas Rekunkovas tik pranešė mano vyrui, kad Aukščiausios tarybos prezidiumo nutarimu atimama jam Darbo didvyrio titulas, visi apdovanojimai ir akademiniai laipsniai. Pareikalavo, kad jis atiduotų visus medalius, apdovanojimus ir garbės pažymėjimus. Tačiau Sacharovas to nepadarė. Nutarimas ištremti buvo pasirašytas paties Brežnevo.

Tačiau nenurodyta nusikaltimo motyvai.

— Kiek ilgai tęsis šis civilinės mirties sprendimas? — Kas gali žinoti? Gal dvejus metus, gal dešimtį, gal visą amžių. Pradedu darytis pesimistė. Nematau jokių geros vaizdo ženklų. Laisvojo pasaulio atsisaukimai atsimušė į tylos sieną.

— O tuo tarpu Olimpiados metu valdžia paneigė, kad esą persekiojami kitaminčiai (disidentai).

— Olimpiados metu Kremlius nudavė kalbą net ir degnančiais klausimais. Tačiau olimpiniai žaidimai buvo tik teatralinis pasirodymas, pertrauka, kuria valdžia norėjo parodyti pasauliui savo gerą valią. Olimpiada buvo nenau-dinga krašto pažangai. Ji nieko nepalikė geresnio.

— Argi ir kontaktas tarp dviejų pasaulių yra nenaudingas?

— Koks kontaktas? Du pasauliai liko izoliuoti. Su netikėtai pasikeitusiu veidu valdžia padarė visa, kad tokio kontakto nebūtų. Pašalino kitaminčius, gatves pripildė policininkais, parodė užsieniečiams Maskvą kitokia, negu ji iš tikrųjų yra. Štai dėl ko, nors Olimpiada buvo puikiai suorganizuota, manau, kad Carterio boikotas buvo teisingas. Po Afganistano invazijos, ne vienas demokratinis kraštas neturėjo siūsti savo sportininkų į Maskvą. Laisvas pasaulis prarado puikią progą.

— Kaip jums atrodo: kur eina Sov. Sąjunga?

— Nesu optimistė bent artimais ateiciais. Reikės daugelio metų, kelių generacijų darbo, pavyzdžiui, daugelių tokių Sacharovų, kad dalykai pasikeistų. Turės įvykti kitos valdžios supratimas, bet toks pasikeitimas negali įvykti staiga ir greitai. Vienas dalykas tikras: reikia tęsti mūsų kovą. Kova už žmogų nėra jokia politika.

— O kaip su pragyvenimo problema?

— Neturime sunkumų. Aš gaunu 120 rublių mėnesinę invalidumo pensiją. Andrej vis dar gauna stipendiją 490 rublių, kaip buvęs Mokslų akademijos narys. Tai sovietinei šeimai geros pajamos. Bet nesvarbu pinigais, kada reikia gyventi tartum būtų baidyklė.

J.V.

KOVA CONNECTICUT DĖL SENATO VIETOS

Connecticut valstijoje dėl vietos JAV senate rungtis respublikonas James

Buckley ir demokratas Christo-pher Dodd.

James Buckley, buvęs JAV senatorius, prieš dvejus metus New Yorke pralaimėjęs ambasadoriui Jungtinės Tautos Daniel P. Moyniham, yra televizijos programos „Firing Line“ vadovo William Buckley brolis, griežtas antikomunistas ir priklausio konservatyviajam respublikonų partijos sparnui. Jis susirūpinęs dėl susilpnėjusios krašto gynybos, pašlijusios ekonominės padėties, besiplečiančio nedarbo, negerbimo žmogaus gyvybės ir kitų negerovių. Nori grįžti į senatą toms negerovėms pašalinti ir Amerikos gerovei, gali ir vardą vėl kelti aukštyn.

Prieš jį yra sujudė JAV ir valstijos liberalai. AP žinių agentūra rugsėjo pradžioje, pirmąjį rinkimų metų, paskelbė, kad J. Buckley yra „national pro-abortion lobby“ taikyns.

National Abortion Rights League išvystė prieš jį propagandą apmokamais skelbimais per Hartford ir Fairfield apskrįčių radio stotis. Tos lygos politinės akcijos direktorė Harriet Mattjews pareiškė, kad Buckley tai lygai nepriimtinas ir, kad „We've got to keep someone like that from getting into the Senate“. Radio prieš Buckley propagandai lyga tada jau buvo išleidusi 2,500 dol. Tos direktorės pareiškimu, jos proabortinė lyga aktyviai remia apie 50 palankių abortams JAV kongreso kandidatų, įskaitant Christopher Dodd, kuriam duos rinkimų reikalams 5,000 dol.

Christopher Dodd, JAV atstovų rūmų narys, buv. JAV senatorius Tomo Dodd (mirus) sūnus, priklauso kairiajam — McGovern, Kennedy, Elizabeth Holzman — liberalų demokratų partijos sparnui. Jis rėmė Kennedžio kandidatūrą į prezidentus, liberalų socialines programas. Jo iniciatyva atstovų rūmuose, o McGovern — senatė, pravedus rezoliuciją, prez. Carteris rugpjūčio 5 d. įteikė specialų kongreso aukso medalį, kainuojantį 10,000 dol. nacių karo nusikaltėlių gaudytojui Simon Wiesenthal, gyvenančiam Austrijoje. Su Wiesenthal Holocaust studijų centro delegacija Dodd buvo nuvykęs į Vakarų Vokietiją rekomenduoti, kad būtų panaikintas įstatymų nustatytas nacių karo nusikaltėliams kaltinti ir teisti senatės terminas. V. Vokietijos valdžia su tuo sutiko ir atitinkamai pasielgė. Dodd, kaip ir Kennedy, McGovern ir kiti liberalai remia įstatymą, kad už neturintųjų abortus apmokėtų valdžia.

U. ex O.

KOVOTA UŽ LIETUVIUKĄ

IGNAS MALĖNAS

7

Kai mes parėjome namo, jau temo. Tuo metu į mūsų kambarį įskrido didžiulė musė. Tėtė uždarė langą, kad musė neišskristų. Musė paliko tarpulange, pagauta. Ji daužėsi, norėjo išskristi. Mes stebėjome jos didumą. Rytojau ryta musė jau buvo užvertus kojas. Reikėjo ją laidoti. Ritelė su Agute, apsisupusios skaromis, nešė karštą — degtukų dėžę į kapines — po obelaitę. Palaidoję pastatė kryžių su parašu: Čia guli musė.

Tik apgailėta, kad mažai mirusių.

Ritelė mokosi namie

As vengiu išeiti į miestą, nes Ritelė seka mane — ji nori skaityti Laisvės Alėjos iškasas. O stovėti ties kiekviena iškasą, kol Ritelė ją išlukštens, išklusinė dar nepažįstamų raidžių, kurios nepažįstamos, kas norės? Be to, publika stebi mergaitę su vyru, kurie taip susidomėję iškasomis. Šito parado gana, publikos nedominsim, juk mes ne klaunai.

Paėmęs plunksną išrašiau Ritelėi visas didžiasias raides, kurios jai bus išskabintos:

A GU TĖ
BO BA
CUK RUS

DU RYS
E DA
I MA
Y RA
JU DA
GE GU TĖ
KUO LAS
MI KAS
NO KO
O DA
PU ŠIS
SA LA
SO KA
TĖ VAS
U PĖ
U ŽE
ZU JA
ZU VIS
FO TO
CHO RAS
HI GIE NA

Pasirodo, kad Ritelė paėmusi lapą beveik visas didžiasias raides jau pažįsta. Vadinasi, užklupta jau iš mokus. Dabar teks mokytis tik mažasias, bet jau iš knygų. Ir Ritelė sakytum kas užbūrė — ji vėl skaitė Mažąjį pelikštį ir Ai skauda.

Bet mano džiaugimui tuo metu išėjo Brazdžio-nio Kiško kopūstai, tai sakytum lyg jos amžiui specialiai parasyta. As dar „šiltą Ritelėi parnešiau. Skaityta su užsidegimu ir mokytaisi mažųjų raidžių. Pakakdavo man perskaityti eilėraštį vieną kartą, Ritelė jau traukdavo knygą man iš rankų, kad pati galėtų matyti kas parašyta. Ir už savaitės ar pusę eilėraščių mokėta pusiau mintinai.

Man gimė idėja supažinti mokytoją su skiemenu metodu, nes tada vaikas bus ne tik mokomas skai-

tyti, bet pratinamas ir lieti garsus į skiemenis-zodžius. Vaikai duodamas dviraidis jau pratina jį čiupti, nes kito daryti negalės, nebus tam jokių sąlygų. Šita idėja pavėgė mane ir jau neapleido, iki ją nerealizavau Elementorių E. Šituo elementoriui išsprendžiau garsų liejimo klausimą.

Ritelė skaito Kauno mokytojam

Praėjo nuo Ritelės mokymo pradžios jau 5 mėn. su viršum, tačiau mokytojų skundo negaliu pamiršti. Juk jis mažai mažai tautai tikrai nuostolingas, kai geroka I-mo sk. vaikų paliekama anti-riems metams tame pačiame skyriuje. Tai baustini mokytojai, net elementorių autoriai, kodėl tokius elementorius gamina. Tai žalojimas mažyliu, kurie niekam nieko blogo nepadarė. Juk šis klausimas nuo Komenskio laikų nepažengė nė žingsnio. O per 400 metų galima daug ką padaryti.

Nutariau šaukti mokytojų susirinkimą ir supažindinti su nauju metodu, kuris ypač tinka mažyliam mokyt. Tam metodui pavaiduoti nutariau panaudoti dukrelę. O kaip kartas baigėsi rugėjis — mokytojai ruošiasi pradėti naujus metus. Sutariau salę Aušros berniukų gimnazijai.

Paskaitą pradėjau aš pats (skirdamas tam 15 min.), norėdamas išryškinti šio pokalbio charakterį. Juk daugelis mokytojų nusiskundžia, kad sunku vaikams išmokyti lieti garsus į skiemenis - zodžius ir nori šiuo klausimu patarimo. As tai laikau individualiu dalyku ir patariu kiekvienam stebėti vaiką ir sučiupti jo asmeninius polinkius bei veikti, iš šito taško. Be to, turiu pabrėžti, kad Ritelė mokytą nauju metodu Skiemenu, kuris siūlo mažyliui čiupti ne raidę, bet skiemėnį iš karto. Šio metodo rezultatus jas pamatysit šiandien.

(Bus daugiau)

"Draugo" banketo svečiai. Iš k. l. ir ponia Simačienė, J. Glios, Baltrušaitis. Nuotr. Jono Kuprio

Mūsų kultūriniai, švietimo ir visuomeniniai rūpesčiai

LFB savaitė Dainavoje (3)

24-ji studijų ir poilsio savaitė daug dėmesio skyrė Lietuvos Bendruomenės ir jos rūpesčiams. O ji, kaip ir kitos bendrinės ar paskiros organizacijos, jų turi "iki ausų". Ir rūpesčiai nemažėja. Buvo tikrai įdomu pasiklausyti apie LB problemas iš asmenų, kurie stovi taip arti prie jos, jai atiduoda daug jėgų ir laiko.

JAV LB krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus, ilgametis LB Clevelando apylinkės darbuotojas ir jai 10 metų pirmininkavęs Jurgis Malskis bei kultūrininkas ir bendruomenininkas Viktoras Mariūnas savo pranešimuose konsoliduoti pateikė vertingų informacijų.

Jurgis Malskis kalbėjo apie LB veiklą periferijoje, atseit, apylinkėse. Pati organizacinė struktūra, švietimo, kultūros, finansų visuomeniniai klausimai ne vienam kelia nerimo, abejonių, o kartais ir nusivylimo. Ir tie, kurie kaltina, kad "frontininkai užgrobė visus ginklus LB-je", patys net nemėgina, o ir pasiūlius "be jokios kovos" užimti svarbesnius ar mažesnius postus šioje šakotoje veikloje, gaunamas neigiamas atsakymas. Su skundais toliau keliauja per pasaulį, bet pirsto nepajudina.

Kalbėtojas, kaip tokį periferinį, toliau nuo centrų atitolusį pėdė Clevelando, kurio problemas yra panašios kaip ir kitų vietovių. Daug šių rūpesčių yra žinomi lietuvių gyvenimą stebinantiems tautiečiams, bet verta juos

laikis nuo laiko prisiminti, kad neatrodytų, kad jie per naktį dingę, kad mūsų organizuotoje veikloje viskas sklandžiai vystosi. Taip, deja, nėra Jurgis Malskis skundėsi, kaip sunku surasti žmonių specialioms reikalingam, kad mes praradome vidurinę kartą, kuriai tautos ir valstybės reikalinga kažkaip toli, jie darosi svetimi, nors geriau įsikūrę mūsų išėjimoje. Aukos dvasia nesikraido jų padangėje. Yra išmėgę, bet tai ne taip dažnas atvejis. Pirmininkas mano, kad LB taryboje apylinkės turėtų būti geriau atstovaujamos. Tai būtų naudinga ir tarybai, nes apylinkėse dirba geriausi žino opūsūs reikalus, ne gu tie, kurie jos gyvenimą seka iš toliau. Taryba pajustų periferijų gyvenimo pulsą.

Lituanistinis švietimas kelia rūpesčių: mokinių skaičius mažėja dėl mažo prieauglio ir dažnai dėl pačių tėvų nerangumo; nemažai vadovėlių jau pasenę, per toli nuo šių dienų reikalavimų. Ruošiami ir leidžiami nauji. Skundžiamasi ir mokslo priemonių trūkumu, mokyklose visuomeniniai mokslai apleisti. Mokiniai nesupranta, kaip su pagrindiniais veiksniais: LB, Vliuku, Balfu, Altu. Dažnai vaikai siunčiami į mokyklas, kad šeštadienį tėvai turėtų kelioms valandoms ramybės, o visą ištisą savaitę tėvai neprisideda prie lituanistinio auklėjimo. Vien mokykla yra bejėgė išauginti tautiškai susipratusių vaikų.

J. Malskis tikrai galėjo didžiuotis tautinės kultūros apraiškomis Clevelande: LTM ansamblis, Čiurlionis, Grandinė, Nerija, Ramovėnų choras, R. Babicko vedamas vyrų oktetas, Sv. Jurgio parapijos choras, vakaronės, literatūros vakarai, koncertai, pastakaitos ir t. t. Lituanistinė mokykla, lituanistikos kursai, lietuviškai nekalbančiųjų kursai yra malonūs pragieduliai mūsų padangėje. Clevelando apylinkė pasivietė iš Chicago Dainavos ansamblių į Kulgrindą, Emilija Plateryte; šiam rudeniiu jau pakvieta atvažiuoti Čičinsko muzikinį spektaklį. Reikia pastebėti, kad pirm. Malskis yra genialus tokių didelių parengimų organizatorius. Jis dirba su didele meile ir entuziazmu ir, visada, nežūrinant didelių išlaidų, jo užmojai labai sėkmingai praeina.

Clevelande koncertavo Urugvajus ir Argentinos lietuvių jaunimo ansamblis, muz. P. Odinis ir R. Lampasatė. Koncertus rengė LB apylinkė. Nerijos ansambliai vykstant į Pietų Ameriką, apylinkė su talkininkais surinko 6,000 dol. Nors Vasario 16-ajai dėl pačių tėvų nerangumo; nemažai vadovėlių jau pasenę, per toli nuo šių dienų reikalavimų. Ruošiami ir leidžiami nauji. Skundžiamasi ir mokslo priemonių trūkumu, mokyklose visuomeniniai mokslai apleisti. Mokiniai nesupranta, kaip su pagrindiniais veiksniais: LB, Vliuku, Balfu, Altu. Dažnai vaikai siunčiami į mokyklas, kad šeštadienį tėvai turėtų kelioms valandoms ramybės, o visą ištisą savaitę tėvai neprisideda prie lituanistinio auklėjimo. Vien mokykla yra bejėgė išauginti tautiškai susipratusių vaikų.

PLATOS UŽSIMOJIMAI

Viktorą Mariūną, žurnalista, pedagogą ir visuomenininką su klausytojais, kaip ir prieš jį kalbėjęs, supažindino LFB CV pirm. Juozas Ardy, kuris šioje studijoje ir poilsio savaitėje buvo moderatorius.

Savo įžanginiame žodyje prelegentas prisipažino, kad esąs "idėjiškai artimas LF bičiuliams" ir "jei reikėtų jungtis į kokį sąjūdį, pasirinktų LF bičiulių eilę".

V. Mariūnas yra LB Kultūros tarybos vicepirmininkas. Pirmininkė Ingrida Bublinskė dėl kitų įsipareigojimų, negalėjo atvykti Dainavon. V. Mariūno pranešime buvo nemaža ir šviesesnių prosvaidų, nors bendrai, anot jo, "kultūra yra per mažai rūpinamasi". Kultūros tarybą turime tik trečią kartą, nors naujoji išieivija išgyveno tris dešimtmečius. Dabartinės tarybos veimas pagrindinių uždavinių yra suorganizuoti kultūrinę veiklą. Skelbiama spaudos mėnuo. už platiniam bus skiriamos premijos. Mūsų laikraščiai ir žurnalai leidėjai platinimu nelabai tesirūpina. Organizuojamas dramos spektaklis, dramos veiklų konkursas, liet. radio valandėlių konkursas, rūpinamasi archyvų reikalais ir t. t.

Kultūros taryba jau atliko daug darbų: įsteigta literatūros premija, susitarė su prof. dr. A. Klimu dėl lietuvių kalbos vado vado parašymo, Juozas Stempušis ir Algis Rukšėnas paruošė Vasario 16-sios minėjimams juostelių, dr. J. Cadzow pradėjo mikrofilmo Draigą nuo 1910 m. vėliau darba tęsė Dirva, Darbininku, Tėvis kės žiburiais. Paskirta 1980 m. kultūrinė premija komp. Alfonsui Mikulskiui, švenčiant jo 50 metų muzikinę veiklą ir 40

metų Čiurlionio ansamblio sukaktis. Saukiama kultūros darbuotojų konferencija lapkričio 22 — 24 d. d., kada Clevelande vyks Lietuvių dienos ir muzikinio veikalo Čičinsko pastatymas.

Cia tik dalis Kultūros tarybos darbų. Kultūros taryba, bent šiuo metu lėšų trūkumu nesiskundžia, nes liko nesunaudotų pinigų iš praėjusios tarybos gauta pelno už parduotus vadovėlius, ją stipriai remia Lietuvių fondas ir Krašto valdyba.

Po abiejų prelegentų pranešimų išsivystė gyvos diskusijos, kurios pranešimus papildė.

Ketvirtadienio vakarą LB krašto valdybos pirmininkas V. Kutkus pasidžiaugė gera valdyba. Darbo laukai platus ir juos plėsti reikalauja pats gyvenimas. Su džiaugsmu jis seka dr. Antano Butkaus pradėtus užsimojimus socialiniais reikalais. Ir Kultūros, ir švietimo tarybos gerai veikia. Visuomeninių reikalų taryba vis daugiau randa pritarimo visuomenėje ir šių metų Vasario 16-tosios proga surinkta 50,000 dol. — net 30 proc. daugiau negu praėjusiais metais. Geri santykiai su Baltaisiais rūmais Washingtono, Kongresu ir įtakingais asmenimis, aišku prisidėjo ir prie lietuvių R. Česonio pasiskyrimo į Madrido konferencijos atstovų sąstatą.

Krašto valdyba rūpinasi ir lietuviškų parapijų reikalais. Jau kalbėta su prel. J. Balkūnu ir Kunigūnų vienybe. Užmegzti ryšiai, kurie prieš kiek laiko buvo nutrūkę su Lietuvos vyčiais.

Krašto valdybos pirmininkas dėkoja LF bičiuliams už talką.

V. Rociūnas

PUNSKO KRATERIS MARSE

Įdomu žinoti, kad vienas Marso krateris pavadintas lietuviško miestelio Punsko vardu. O buvo tokia istorija. 1971 metais amerikiečių kosminė raketa Mariner 9 buvo pasiųsta į orbitą aplink Marsą ir iš ten sistemiškai perdavinėjo žinias į Žemę. Gautos žinios pagelbėjo mokslininkams sudaryti gan tikslų Marso planetos žemėlapių (Žemėje vadiname žemėlapiu). Prireikė kalnus, slėnius, kraterius pavadinti vardais. Mėnulio vietovardžiai jau pavadinti mokslininkų pavardėmis, Merkurijaus — menininkų ir kultūros vertybių vardais, o Tarpautinė astronomų sąjunga pasiūlė Marso vietoves pavadinti mažų Europos miestelių ir miestų vardais, parenkant būrų keliu. Į siūlomą vardyną pateko ir keli Lenkijos pasiūlyti jų miestelių vardai: Grojec, Pulawy, Rypin ir lietuviškas Punksas. "Slow powszechnie" 262 (10176) pridėjo, kad Punksas nėra toks nežinomas užkampis, bet jau XVII—XIX amžiais turėjo miesto teises, o aplinkiniuose kaimuose gyvenę lietuviai iki šios dienos išlaikę savo folklorą ir papročius.

— Italijoje ir dabar neišnykęs paprotys iš vidurinių amžių Naujųjų Metų dieną į gatvę išmesti nereikalingus baldus ir indus. Tą dieną gatvės nepravažiuojamos.

ALBINA KASIUBIENĖ ŽIRGELIAI

Eilėraščiai

Leidinyje didelio formato, 228 pusl. Eilėraščiai mažiesiems ir paaugusiems ir pagal tematiką suskirstyti į penkis skyrius — Lietuva, Motinos diena, Pavasaris, Velykos, vasara, ruduo. Žiema, Kalėdos. Visko po truputį. Viršelius Viktoro Liaukaus. Išleido "Laisvoji Lietuva". Spausdino Morkūno spaustuve. Chicago-1980. Kaina su persiuntimu — \$5.85. Iliustracijos gvy. dar pridėda 30 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE MISCELLANEOUS

Savininkas parduoda 4 butų kampinį mūr. namą 68-os ir Maplewood apyl. Skambint 476-6399.

Savininkas parduoda liuksusinį modernišką 2-jų butų su 2 miegamais mūr. namą. Į vakarus už Kedzie, arti 55-os. Virs \$70,000. Skambint — 737-0971

JEI GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.
6600 S. Pulaski Road
Tel. — 767-0600
Independently owned and operated

Lietuviškas restoranas su namu ir įėjimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — medinis, 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkiny.

SIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878 ar 839-5568

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

Perskaityt "Draugą", duokite ji kitiems pasiskaityti.

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patalynai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glas blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automata galit kalbėt lietuviškai palikit pavardę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai. Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDEZINSKAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, IL 60632, tel. 927-5980

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Planuame ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

ŠEIMOS MALDOS LIETUVIŲ KALBA

Per kun. B. Kuhn, OFM, galite gauti lapelį su rytmėtinėmis, vakarinėmis ir įvairiems reikalingoms maldoms. Šis gražiai atspausdintas lapelis (6 puslapių), kuris atstoja maldaknygę paprastoms maldoms, gamamas be mokesčio. Pasirinkite pašto ženklelių su pavarde ir adresu dienraščio "Draugo" administracijai: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

NUOMUOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 3 kamb. butas Marquette Parko apyl. Virimui pečius ir šaldytuvus. Kilimai. Skambint po 4 valandas popiet 776-5267.

DEMESIO

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI GIMINIŲ ĮKVIETIMAI, PILDOMI PILIETYSBES PRAŠYMAI ir

Kitos kitos blankai.

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NOREKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagoldinamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos anksčiau.

2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629

TEL. — WA 5-2787

NAMŲ APSILDYMAS

Išstau naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alyvinius pečius į gazuinius.

ALBIN BANYNS, Tel. 447-8806

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. — GA 4-8654

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miegto leidimai ir pilna apraudo.

Tel. — WA 5-8063

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Telef. — 925-2737

Vytautas Valantinas

ISIGYKITE LIETUVISKAS VELIAVELES

Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavukę.

Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas vėliavukas, kad Lietuvos vėliava plevesuotų jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja \$1.50, (reikia dar pridėti 8 ct. mokesčio, ir 50 ct. už pernešimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite sekanti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Liaudies menas ir kirkas

"Drauge"

Draugo

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

Apiešankytie "Draugo" administraciją, pasidžiūrėkite. Gerasie kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West

63rd St., Chicago, IL 60629.

Apiešankytie "Draugo" administraciją, pasidžiūrėkite. Gerasie kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West

63rd St., Chicago, IL 60629.

Apiešankytie "Draugo" administraciją, pasidžiūrėkite. Gerasie kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West

63rd St., Chicago, IL 60629.

Apiešankytie "Draugo" administraciją, pasidžiūrėkite. Gerasie kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West

63rd St., Chicago, IL 60629.

Apiešankytie "Draugo" administraciją, pasidžiūrėkite. Gerasie kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West

63rd St., Chicago, IL 60629.

Apiešankytie "Draugo" administraciją, pasidžiūrėkite. Gerasie kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West

63rd St., Chicago, IL 60629.

Apiešankytie "Draugo" administraciją, pasidžiūrėkite. Gerasie kai ką padovanoti savo giminiams ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West

63rd St., Chicago, IL 60629.

MOSŲ KOLONIJOSE

Baltimore, Md.

LIETUVIŲ FESTIVALIS BALTIMORĖJE

Tautinių šokių šventės Chicagoje išvakarėse, bevaikščiomas minioje po 69-tąją gatvę, tarp šventės suvenyrų, įvairių ženkliukų, rankdarbių, plokštelėmis ir net knygomis apkrautų stalų, kurtinamas triukšmingos muzikos ir vos besuprasdamas Chicago merės ir kitų politikų žodžius per minios triukšmą, nejučiomis mintimis nukrypau į kasmetinį lietuvių festivalį Baltimore'je ir pradėjau šiuos du įvykius lyginti. Chicagoje festivalis vykio tirtai lietuviams apgyvendintame rajone, net ir pavadintame Lithuanian Plaza Court, gi Baltimore'je lietuvių savo festivalius ruošia miesto centre, Charles Plaza Center. Kiek supratu iš pasikalbėjimo su adv. P. Zumbakiu, klausant šluto radijo programai, tai buvo pirmas tokio pobūdžio festivalis 69-toje gatvėje, pareikalavęs nemažai patangų miesto valdyboje išgauti leidimą, kai tuo tarpu Baltimore'je įvyko jau aštuntas lietuvių festivalis.

Baltimore'je, lietuvių ir kitų tautybių festivaliai prasidėjo 1973 metais, miesto valdžios globoje ir paskatinimu. Miesto valdžia šiuo iniciatyvą ėmėsi, aišku, ne iš meilės vadinamiems "etnikams", bet norėdami į miestą savaitgaliais susigražinti baltuosius. Penktadieniais, baigę darbus, baltieji apsisėdavo miestą ir negrįždavo iki pirmadienio, palikę jį juodųjų viešpatavimui. Skurdus verslo įstaigos, mažojo turizmas, miestas neturėjo patrauklumo konvencijoms. Prasi-
dėję tautybų festivaliai sutraukė minias ir žymiai prisidėjo prie Baltimore'je renesanso, pasiekusio kulminacinio taško su pausėtis krautuvų ir valgyklų komplekso atidarymu šiais metais. Tautybų festivaliai naudingi ir visoms tautinėms grupėms: ne tik duoda progos garsinti jų vardai, bet taip pat sukelti nemažai lėšų. Ypač, masiniai ir komercializmas pasirodė Italų ir žydų festivaliai vyksta ne miesto centre, bet pausėtis, kur ne tiek dėmesio kreipiamas į estetinį festivalio apipavidalinimą, nors ir ten žydai sugeba diagramomis ir skaičiais parodyti naktų nusikaltimus. Lietuviai, nors ir nevengdami pasipiginavimo, griežto komiteto vadovaujami sugebėjo pirmenybę suteikti tautodailėi, rankdarbiams, spausdinimams ir kitokiems lietuvišką kultūrą ir papročius reprezentuojantiems dalykams. Kiekviena mūsų organizacija, norėdama dalyvauti festivalyje ir pardavinėti maistą bei gėralus, privalo taip pat turėti ir reprezentacinį stalą ar būdėlę. Gi, pardavinėjamas maistas ir gėrimai, taip pat, pageidautina, kad būtų daugiau ar mažiau lietuviški. Todėl, ir populiarius "ham burgeriai" vadinami "lithoburgeriais".

Ne vienam akį režė senųjų išeivų pamėgimas maisto stalus puošti mūsų trispalvės spalvomis. Aš ir buvau iš tų, kuriems atrodė, kad mūsų tautinės spalvos neturėtų būti tam naudojamos, bet Chicagoje, 69-toje gatvėje tokių papuošimų taip pat netrūko, tad gal mes čia provincijoje per jautrus kai kuriais atžvilgiais. Apskritai festivalio rengimo komitetas yra dėjęs pastangų, kad festivaliai būtų estetiški patrauklūs amerikiečiams, skirdamas premijas gražiausiai papuoštiems stalams ir ieškodamas būdų įnešti į festivalius ko nors naujesnio, originalesnio. Nuo pat pradžios, t. y. nuo 1973 metų, Baltimore'je lietuvių festivaliams vadovauja trijų, jaunesnės ir vidurnės kartos žmonių komitetas. Tai Kęstutis Cesonis, Algimantas Grintalis ir Elena Okienė ir taip pat jų šeimos. Kristina Cesonienė, buvusi Salčiūnaitė iš

Pietinės New Jersey, turinti iškalbingumo dovaną, yra nepakeičiama iškilnių pravedėja, svečių pristatytoja ir savo vyro, komiteto pirmininko, talkintoja. Algimantas Grintalis, Vasario 16-sios gimnazijos auklėtinis, turįs meninių ir dekoratyvinių gabumų su žmona Kathy, Amerikos lietuvaite, ne tik plūša kiekviename festivalyje, bet jo dėka festivaliai buvo pajavinti tokiomis atrakcijomis, kaip lietuviškų kryžių mi, medinė bakužė. Nepailstanti darbininkė yra trečioji komiteto narė Elena Okienė. Jos pilna paruošiamuosiuose darbuose, pačiame festivalyje ir po jo tur būt ir patys baltimoriečiai nežino, kiek laiko komiteto nariai turi kasmet praleisti posėdžiuose su miesto ir kitų tautinių grupių atstovais. Juk tenka derėtis su maisto, sanitacijos, higienos inspektorais dėl įvairių išimčių ir leidimų, rūpintis festivalio garsinimu amerikiečių spaudoje, radijuje ir televizijoje. Šaukti savųjų organizacijų posėdžius, ruošti programas, ieškoti talkininkų darbui ir pagaliau melstis, kad nelytų festivalio dienomis. Po visų darbų dažniausia susilaukiama ne padėkos, bet priekaištų; televizija per trumpai rodė mūsų šokėjus, spaudoje ne buvo iškeltas Lietuvos laisvės klausimas, per radiją daugiau kalbėta apie valgius, nei lietuvišką kultūrą, išspausdinta programa — klaidų rinktynės, bakūžės stogai ne lietuviško tipo šiaudų kūliais dengtas, miesto parūpinimai stalių arba stendai per aukšti ir išklere, pardavinėjamas namų gamybos krupnikas, vienu ramos "vyrų" kitur "vyrų" ir t. t. Laimė, kad komitetai vadovaujant Kęstutis Cesonis flegmatikas. Čiulpdamas pypkę iš klausos priekaištų, pasiūlo išrinkti kitą komitetą, bet prispirtas pasilekia ir toliau dirbti.

Kokia, iš tikrųjų, viso to darbo nauda yra keleriopa ir didelė. Žinoma, kaip sunku patekti į televiziją ir didžiąją spaudą. Lietuviški festivaliai, nors ir ne plačiai, bet visgi praveria duris. Prieš festivalį filmuojamos mūsų tautinių šokių grupės, kurių Baltimore'je turima net trys (atrodo tuoj turėsime ir ketvirtą: iš "atostogų" grįž Malūnas), ir per televiziją, nors ir trumpai, bet parodomos šokant. Nekartą yra buvę taip pat rodomi mūsų rankdarbiai, dailės kūriniai ir net pravedami pokalbiai. Abiejuose Baltimore'je dienraščiuose pasirodo festivalį garsinančios žinutės, kuriose komiteto rūpesčių vis prakišama kas nors Lietuvos reikalais. Pavyzdžiui, 1973 metais buvo rašoma, kad Lietuvių Bendruomenė minės 650-tąją Lietuvos sostinės Vilniaus įkūrimo sukaktį, 1974 metais buvo minima, kad lietuvių švenčia 723-čią Lietuvos valstybės sukaktį, paminėta Romo Kalantos susidėginimas, 17,000 lietuvių tiki-

čiųjų peticija Jungtinėms Tautoms, Simo Kudirkos nesėkmingas bandymas pabėgti. Vartant pageltusius laikraščių puslapius, randama Kęstutis Cesonio pasikalbėjimas su reporteriu, kuriame K. Cesonis aiškina, kad lietuvių festivalyje iškilia ir tragiška elementa: Lietuvos okupacija, vykusius švežimus į Sibirą ir tebevykstantį sovietinį terorą. 1975 metais plačiai skaitomas National Geographic žurnalas aprašydamas Baltimore'je miestą gana plačiai palietė ir lietuvių festivalį pailiustruodamas nuotraukomis. Rašoma, kad Zita Siarusaiteinė, duodama reporteriui stiklinuką virytos, tarė "sveiks", ragindama gerti, nes pelnas eina geram tikslui: šeštadieninei mokyklai, kur vaikai mokomi lietuvių kalbos, literatūros, istorijos, gi lietuvių kalba nepakitusi nuo vidurinių amžių. Kun. Kazimieras Pugetvičius, vadinamas "Father Cas" supažindina reporterį su rezistencijos prieš rusus veteranu ir su poetu Nadu Rasteniū, kuris lietuviškai padeklamuoja didžiausio Lietuvos poeto Donelaičio eiles.

Teko nustepti, kai 1976 metais, gyvendamas New Jersey valstijoje, "Camden Courier Post" laikraštį taip pat radau aprašymą apie Baltimore'je lietuvių festivalį. Pasirodo, amerikiečiai dalyvavo kažkokioje konvencijoje Baltimore'je. Išėjus į miesto centrą išgirdo muziką ir atsidūrė festivaly, kurį nepaprastai gražiai aprašė. Maloni staigmena buvo šiais metais, kai senatorius Mathias, dalyvavęs festivalyje, savo komentaruose išspausdintuose Congressional Record (birželio 13 d. Nr. 97) su festivalio paminėjimu sujungė ir lietuvių okupacijos faktus, primindamas, kad Afganistano krizės metu neužmirštume sovietų agresijos, įvykusios prieš 40 metų Lietuvoje. Neliko festivalis nepastebėtas ir mūsų tautos okupantų, bei jų tarnų. Prieš porą metų jų spaudoje buvo komentuojamas mano reportažas Darbininke, kuriame, aprašydamas Baltimore'je lietuvių tautiško knygyno sukaktį, paminėjau, kad festivaly knygyno stalas apkrautas ne knygomis, bet pardavinėjama maistu, idant susikeltų lėšų knygų pirkimui. Kaip jiems įprasta, cituojamos mano rašinio dalys buvo iškraipytos, sudarant išpūdį, kad Baltimore'je niekas nesirūpina lietuviška knyga ir apskritai kultūra, ir tas visas falsifikuotas rašiny padidintas iki plakato dydžio buvo slapuko pakabintas Baltimore'je lietuvių namų prie anglyje.

Jeigu baltimoriečiai festivaliais garsina lietuvių ir Lietuvos vardą amerikiečių tarpe, tai neužmirština festivalio nauda ir patiems lietuviams. Per abi festivalio dienas čia susirenka veik visi šios negausios kolonijos tautiečiai. Pasirodo ir nuo organizuotos lietuviškos veiklos nutolę ir nutautėję. Net iš Pensylvanijos angliakasių rajono atvyksta po-

Solistės R. Ruzgaitės koncerto Clevelande metu "Draugo" korespondentas V. Rociūnas kalbasi su dainininke. Greta sėdi: R. Burba, priekyje — I. Bublienė su dukterimi Rama.

ra autobusų senosios išeivijos tautiečių. Nemačiusieji nepriklausomos Lietuvos čia gali pamatyti lietuviškų ženklų, monetų koher lekcijas. Mėgstą karinius dalykus ras Lietuvos kariuomenės ginklų ir uniformų. Čia demonstruojama juostų audimas, margučių marginimas, lietuviškų raštų medyje deginimas, iš Lietuvos atvežtų ratelių siūlų verpimas. Knygos mėgėjams netrūksta knygų, gintaro, mėgstantiems valgyti maisto ir gėrų, gi visą tą masę linksmina Dainos chorai ir tautinių šokių grupės. Netrukta rimties ir apeigų. Iškilmingas atidarymas prasideda Mišiomis Sv. Alfonso baznyčioje, iš kurios procesija su organizacijų vėliavomis ir Lietuvos miestų herbalais žygiuoja kelis blokus miesto centru į festivalio aikštę. Atidarymo iškilnėse veik kasmet dalyvauja miesto meras su kitais pareigūnais, valstijos seimelio nariai ir neretai kongresmanas bei senatorius.

Aišku, kasmetiniai, nors ir dviejų dienų festivaliai iš mažos Baltimore'je kolonijos lietuvių pareikalauja daug darbo ir pastangų. Kaip jau paprastai būna, metai iš metų dirba tos pačios organizacijos ir dažniausiai tie patys

asmenys. Visgi, yra ir tam tikro materialinio atpildo. Jei pirmaisiais metais komiteto išlaidų dalį turėjo padengti LB, tai vėliau organizacijų pelnas tiek pakilo, kad jos dalį pajamų pradėjo skirti komiteto reikalingam. 1974 metais bendras festivalio pelnas siekė tik 5,715 dol., gi šimet buvo sutelkta net 14,198 dolerių pelno. Didelė dalis pelno, apie 3000 dol., tenka lietuvių namams, per porą tūkstančių uždriba sporto klubas, apie tūkstantį parapija, po tūkstantinę tenka visoms trimis tautinių šokių grupėms, chorui ir knygynui. Kitos organizacijos uždriba po mažiau, nors radijo valandėlė šimet teko net 1331 dol. Išskyrus porą neseniai išokupuotos Lietuvos ir Suvalkų trikampio atvykusių šeimų, kurioms buvo leista asmeniniai turėti stalius ir šiek tiek užsidirbti, visas kitas pelnas skirtas organizacijoms. Tautinių šokių šokėjai, sportininkai padengia iš to savo kelionių išlaidas, choristai sumoka honorarą amerikietei dirigentei, knygas įsigyja naujų knygų. Lietuvių namai sumažina savo deficitą ir t. t. Šiandien, pažvelgus į aštuonerių metų darbą, drąsiai galima teigti, kad jis buvo didelis, bet džiugu, kad ir derlius nemažas.

A. + A. KUN. KAZIMIERUI MALAKAUSKUI mirus,

jo seseris ANATANINĖ BALTRUSAITIENĖ, ALBINA NORKIENĖ, TERESĖ TAMASAUŠKIENĖ ir seseris Lietuvoj su šeimomis nuosirdžiai užuojautė ir kartu liūdime.

AKVILINA ODINIENĖ
IRENA MORKUNIENĖ
VACYS ODINAS
SU ŠEIMOMIS

Mielai žmonai,

A. + A.
TERESEI MILDAŽIENEI mirus,
jos vyrui JONUI ir SEIMAI, tėvams STEFANIJAI ir JUOZUI ČESNOMS nuosirdžiai užuojautą reiškia
Ada Vingilienė
Algis Vingelis su šeima

Mielai

A. + A. TERESEI MILDAŽIENEI mirus,
jos vyrui JONUI su SEIMA, tėvams STEFANIJAI ir JUOZUI ČESNAMS, SESERIMS ir BROLIAMS reikiame gilią užuojautą ir dalinamės jų skausmu.
Liucija ir Antanas Petrikoniai
Gražina ir Jonas Stankūnai

LAND OF CROSSES

The struggle for religious freedom in Lithuania, 1939 - 1978
by
MICHAEL BOURDEAUX, M.A., B.D.
Printed in England 1979, 339 pages. Price — including shipping and handling \$8.95.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar prideda 48 ct. valstyjos mokesčio.

Perskaite Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

DRAUGAS, antradienis, 1980 m. rugpjūčio mėn. 30 d.

PERSOVĖ TEATRALĄ

United Artists teatro, esančio Chicago miesto centre, vedėjas E. Mahmood, 36 m., buvo antradienį vidurdienį persautas netoli paties teatro raštinės. Jį persovės norėjo į apilėsti. Mahmood gindamas buvo pagriebęs plėšiko ginklą, bet šis suspėjo persauti ir pabėgo per teatro pagrindines duris.

NUŠOVĖ UŽPUOLĖJĄ

Banditai užpuolė James Foster, 72 m., gyvenantį vakarinėje Chicago daly. Išgirdęs tėvo šauksmą, iš antro aukšto gelbėti atbėgo jo sūnus Willie, 33 metų. Vienas banditas ragino kitą sūnų nušauti. Sūnus su skubotu nušauti užpuolėją Ch. Scott Grant, 28 m., kitas pabėgo.

Lietuvių Istorijos draugijos nariui

A. + A. KAZIMIERUI KARAZIJAI mirus,

pusbroliams BALIUI ir JUOZUI, brolienei IDAI Lietuvių Istorijos draugija reiškia nuosirdžiai lietuvišką užuojautą.

L.I.D. VALDYBA ir NARIAI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01
9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. Republic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

KONSTANTINAS VENCKUS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Mirė rugpjūčio 29 d., 1980 m., 11:15 val. ryto, sulaukęs 71 m. Gimė Lietuvoje, Plungėje, Amerikoje išgyveno 23 metus.

Pasiliko dideliame nušėdime žmona Julija (Juskaite), dukterė Janina Kėburis, žentas Povilas, 4 anūkai: Vytautas, Mindaugas, Gintaras ir Algimantas; švogeri Petras Petkevičius, jo vaikai Romas, Vytautas ir Jūra Kleina su šeimomis; Lietuvoje dukterė ir sūnus bei 9 anūkai ir 5 proanūkai; kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas antradienį, 3 val. popiet Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, spalio 2 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Svč. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuolaidė: Žmona, dukterė, žentas ir anūkai.

Laid. direkt. Jonas Evans Jr. ir Stasys Evans, tel. 737-8600.

APLINK MUS

× **Anatolijaus** sluto vedama lietuvių radijo programa, kuri buvo perduodama kiekvieno sekmdienio vakarą po dvi valandas, dėl radijo stoties pasunkintų sąlygų nebegalėjo būti tęsiama ir todėl jos vadovas apsisprendė ją sustabdyti. Programa buvo perduodama vienerius metus ir specializavosi pasikalbėjimais su kvestiniais svečiais bei klausytojais įvairiomis temomis, lietuvių lietuvišiais klausimais. Pereitę sekmdienį ji buvo transliuota paskutinį kartą.

× **Prof. dail. Arvydas Algimantas**, apie kurį "American Artist" žurnale žymus meno kritikas John Williams parašė ilgą studijinį straipsnį, padovanoją Beverly Shores Lietuvių klubui tūkstančio dolerių vertės paveikslą, skirdamas jį baltius laimėjimams. Jis klubui jau paskyrė 7 paveikslus, kurių vertė siekia 5000 dol.

× **Marija Rudienė**, Balso centro valdybos pirmininkė, spalio 5 d., sekmdienį, dalyvavo Cicero Balso skyriaus metiniame susirinkime ir vėliau atidaryme. Vėliau atidarymas prasidėjo pamaldomis 10:30 val. Šv. Antano bažnyčioje. Mirusiųjų skyriaus narių ir aukotojų prisiminimui giedos sol. Margarita Momkienė, vargonais pritarė muz. Antanas Skridulius. Tuoju po pamaldų parapijos salėje bus susirinkimas. Kviečiami visi gausiai dalyvauti pamaldose ir susirinkime. Balfininkės paruoš užkandžius.

× **Marytė Utz**, Kernavės tunto turtininkė, paprašyta tėvų, steigėja skaites "Agonėles". Tai yra jaunų mergaičių nuo 3-6 metų skaites. Sveikos vyks sekmdieniais Jaunimo centre skaites suaugusiųjų. Susidomėję "Agonėlių" skaitimi ar šiaip norėdami prirašyti mergaites prie skaites organizacijos skambinkite turtininkei Marytei Utz tel. 423-0307.

× **J. Kanapė**, Coral Springs, Floridoje, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Vacys Platakis**, St. Catharines, Ont., yra nuolatinis "Draugo" rėmėjas. Ir dabar, atnaujindamas prenumeratą, parėmė mūsų spaudos darbus 10 dolerių auka. Dėkojame.

× **"Dainavos" ansamblio** statomas A. Jurgučio operos "Či-cinskas" spektakliams bilietus lapkričio 8 ir 9 dienai prašoma įsigyti Gifts International (po nu Vaznelių) prekyboje, 2501 W. 71st Street, Chicago, IL 60629. Tel. 471-1424. Taipogi bilietus galima užsisakyti ir paštu tuo pačiu adresu. Bilietų kaina: \$15, \$13, \$12, \$9, \$6 ir \$5. (pr.)

× **Aurelijaus Prapuolenio**, gyvenančio Downers Grove, Ill., fotografijos paroda vyksta First Pacific Bank of Chicago pastape, 111 S. Wabash Ave., Chicagoje. Valandos kasdien nuo 8:30 v. ryto iki 4:30 v. popiet. Penktadieniais iki 5:30 v. v. Uždaryta savaitgaliais. Paroda tęsis iki spalio 31 d. (sk.).

× **Fritala - Finland avies** kailio, odos ir kitų įvairių kailinių parduotuvėje vyksta didelė moterų ir vyrų paltų ir sportinių drabužių išpardavimas. Krautuvė atdara 7 dienas savaitę. Valandos: Pirm., antr., treči., ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6 v. v.; ketv. 10 v. r. iki 7 v. v.; šešt. 10 v. r. iki 5 v. v. Sekmad. 11 v. r. iki 5 v. v. Nuo pirmad. iki penktad. kreiptis į Genę tel. 329-0346. Kalbama lietuviškai. Adr.: 300 W. Grand Ave., Chicago, IL 60610. Ketvirtas aukštas. (ak.).

× **Chicago pietvakarių priemiesčiai**, kaip praityje, ir šiais metais Balso Chicago apskr. valdybai paskelbus tradicinį vajų, jungiasi į bendrą tatką. Balso 57-to skyr. valdybos nariai K. Bružas, K. Dambrauskas ir V. Lapėnas gerasirdžius Balso rėmėjus arčiau gyvenančius aplankys asmeniškai, o į toliau gyvenančius kreipsis laiškais. Pietvakarių Balso 57-to skyr. išdininkas yra Rimantas Gražulis, 3314 Charlemagne St., Hazel Crest, IL 60429. Valdyba prašo augas siųsti išdininkui, ypač toliau gyvena ir nauji gyventojai.

× **Nijolė Motejūnienė** ir Paulina Mašutienė iš Clevelando lankėsi pas savo gimines ir pažįstamus Chicagoje ir Lemonte. Lydimos N. Motejūnienės tėvo Prano Šapalo, gyv. Lemonte, viešnios aplankė "Draugą", kur įsigijo knygų už didesnę sumą.

× **A. Vilimaitis** laiška, kuria-me siūlo vieton išlaikyti automobilių lenktynėms daugiau rūpin-tis Field muziejumi, išspausdino "Chicago-Sun Times".

× **"Draugo" šeštadienio, rug-sėjo 27 d., laidoje**, 5 psl. žinutėje apie Chicago lietuvių Moterų klubo rengiamą popietę spalio 1 d. ir kailių parodą per klaidą buvo praleista N. Buršteino pa-vardė, o jo krautuvė kaip tik pa-rodys daug naujausių kailių madų ir modelių. Už klaidą at-siprašome.

× **Nemokamas sveikatos tik-rinimas** bus spalio 6 d. 9:30 val. ryto iki 3:30 val. p. p. Jaunimo centre. Informuotis ir pasitarti galima paskambinant Irenai Re-gienei tel. 476-7089. Taip pat bus toks tikrinimas ir dar kitose vietose.

× **Skulptorius Petras Vėbra** suprojektavo ir atliko medžio darbus lietuviško stiliaus kry-žiaus, kuris buvo pastatytas dr. Vincentinos ir inž. Jono Jurkū-nų sodyboje Beverly Shores.

× **Melrose Parko viešoji bi-blioteka**, įvertindama lietuvių įnašą į jų miestelio kultūrinį turtingumą, įsigijo porą vaikam skirtų plokštelių "Zukis Pui-kis". Bibliotekos vedėjas rašo: "Mes norime kad ir jaunoji karta pajautų etninių šaknų pradžią".

× **Gediminas Bronius Micke-vičius**, žymus kultūrinės veik-lo rėmėjas, šiomis dienomis aukojės ir Vasario 16 d. gimna-zijai, statydina savo sodyboje, Beverly Shores lietuviškais or-namentais papuoštą kopyltstulpį. Kopyltstulpį suprojektavo ir darbus atliko dail. Jurgis Daugvila. Vienoje pusėje yra skulptūrinė "Pieta" figūra.

× **Irena Truškinienė** iš Chi-cagos, užsuko į "Draugą" ir nusipirko naujausią knygų lei-dinių už didesnę sumą.

× **Marija Vizgaitienė**, Man-lius, N. Y., atnaujindama pre-numeratą, atsiuntė ir 20 dolen-rių auką. Už viską dėkojame ir skelbiame ją Garbės prenume-ratore.

× **Romas ir Danutė Ankaičai**, Walnut Creek, Calif., at-siuntė malonų laišką. Atnau-jindami prenumeratą, pridėjo 12 dolerių auką. Už paramą esame dėkingi.

× **Kazys Prišmantas**, žino-mas losangelis, lietuviškų knygų nenuilstamas platinto-jas, yra ir lietuviškos spaudos rėmėjas. Jis parėmė ir "Drau-gą" 10 dolerių auka. Labai ačiū.

× **Alfonas Ščerbis**, Montreal, Kanadoje, parėmė mūsų spau-dos darbus 10 dolerių auka. Ma-loniai dėkojame.

× **Stasys Nutantas**, Woodha-ven, N. Y., padėjo už anks-čiau jam nusiųstas korteles, atnaujino prenumeratą ir anko-jo 12 dolerių. Labai ačiū.

× **E. M. Juška**, Elizabeth, N. J., atnaujino prenumeratą, užsėkė "Draugą" kitam asme-niui ir dar pridėjo 80 dolerių auką. Už didelę paramą dien-raščiui dėkojame ir skelbiame Garbės prenumeratorę.

Chicago lietuviai klausosi Vlado Šakalio pranešimo apie gyvenimą okupuotoje Lietuvoje.

Nuotr. P. Maletos

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠILTAI SUTIKTAS VLADAS ŠAKALYS

Atvykęliai iš okup. Lietuvos, pasiekę laisvuosius Vakarus lega-liu būdu ar į juos prasiveržę, ne-bėra didelė naujiena. Tačiau pas-kutinis laisvuosius Vakarus pasie-kęs Vladas Šakalis daug kuo skir-iasi nuo kitų, pereitą šeštadienio vakarą jis buvo labai šiltai sutiktas Jaunimo centro didžiojoje salėje, Chicagoje, kuri buvo pilnutėlė lietuvių. Vl. Šakalį globoja Bal-fas, kurio išdininkas Kostas Cepai-tis pradėjo susirinkimą, pakvies-damas jį praversti pirmininkę Ma-riją Rudienę.

Pirmininkė, supažindindama susirinkusius su svečiu, džiaugėsi, kad okupacijos metų sąlygos Lietuvoje išaugo vyras, kuris, kaip ir daugelis kitų, nuoširdžiai rūpinasi tautos likimu. R. Šaka-lis, 38 metų amžiaus, už lietu-višką veiklą buvo 3 kartus teis-tas, 6 metus kalintas. 1979.VIII. 23, minint Stalino - Hitlerio pak-to 40 metų sukaktį, jis kartu su 44 kitais lietuvišiais, latviais ir es-tais pasirašė protesto dokumentą,

Vladas Šakalis, neseniai pasitraukęs iš okupuotos Lietuvos, kalba Chi-cagoje apie dabartinį gyvenimą Lie-tuvoje.

Nuotr. P. Maletos

adresuotą L. Brežnevui, ir jį mė-gino įteikti.

Vl. Šakalis nuoširdžiai papa-sakojo savo neilgą, bet labai kie-to ir prasmingą gyvenimo odise-ją. Iš pasakojimo paaiškėjo, kad, būdamas 13 metų, drauge su ki-tais mokiniais, lipino šūkius: „Rusai, nešdinkitės namo!“ ir „Laisvės Lietuvai“, už ką jis bu-vo sumtas, tardytas, muštas, bet, kaip mažametis, nenubaustas.

1961 m. jis ir jo būrio mokslei-viai nuplėsinėjo sovietines vėlia-vels, jų vietoje išklė trispalvius ir atliko kitus „priešvalstybinius nusikaltimus darbus“.

Okup. Lietuvoje ryškesnių pa-kitimų atsiradę su R. Kalantos susidėginimu ir LKB Kronikos pasirodymu 1972 metais. Pastaro-sios leidimas parodė lietuvių tau-tai ir pasauliui, kad KGB nėra visagalis ir kad lietuviai yra tau-tiškai susipratę. Ypatingai išklė Kroniką, kurią leidžia daugelis paprastų žmonių, tačiau ji esanti lyg spaudos draudimo ledlaužis. Iš viso okup. Lietuvoje pastaru-ju metu buvę leidžiami apie 15 periodinių pogrindžio leidinių, iš kiek neperiodinių, kurių tik dalis pasiekusi Vakarus. Šis skaičius ešą didesnis, kaip visoje Sovie-

tų imperijoje leidžiamų leidinių skaičius. Pavertęs Lietuvos lietuvių nepriklausomybės klausimą lai-ka bėkompromisiniu ir žina, kad tautai laisvės rieks kitas neduos —laisvę reikia patiems išsikovo-ti.

Prisiminęs II pasaulinio karo kaltininkus, jis pasakė, kad jais ešą vokiečiai ir bolševikai. Skirtu-mas tik tas, kad pirmieji buvę nubauti ir prisiėmę kaltę už sa-vo ir už rusus, o Sovietai likę nebadažiami.

Kalbėdamas apie lietuvišką iš-eiviją, R. Šakalis pasakė, kad jos balsas labai nemalonus sovieti-niams rusams, kurie labai nori visur kalbėti lietuvių tautos var-dą. Tylos sąmokslas leidžias so-vietams apgaudinėti pasaulį.

Jis taip pat labai įdomiai pa-sakojo, kokių būdu pradėtas tar-dyti ir pajutęs suėmimą, apleidę Lietuvą, pasiekę Suomijos šiaurę ir po ilgų vargų bei pastangų, be-galo išvargęs, išbadėjęs, sušalęs, sušlapęs (4 km platumo ežerą perplaukę per 3 valandas) per 10 dienų pasiekę Suomiją, o per ki-tas dešimtį dienų — Švediją. Padėtas į Švedų kalėjimą, jis ne-sijautęs ešą kalėjime, nes kalė-fimo valgis buvęs geresnis už šventinį Lietuvos žmonių valgi-jo kelionės odiseja be galo įdo-mi — verta geros plunksnos ar net specialaus filmo.

Baigdamas dėkojo Balfui, jo pirmininkei M. Rudienei ir vi-siems jam padėjusiems lietu-viams. Po savo pranešimo atsai-kinėjo į daugybę klausimų labai aiškiai, tiksliai, sklandžiai. Gaila, kad ne visi paklausėji mokojo reikiamu būdu paklausti.

Su Vlado Šakalio pasitrauki-mu ir Vakarus okupuotoji Lietu-va neteko didžiulio ir jai labai reikalingo rezistencijos kovotojo. Žinoma, tai tautos nemažas nu-stolis. Reikia manyti, kad R. Ša-kalis, gyvendamas laisvuose Va-karuose, atiduos tautai tai, ko tė-vynėje nebegalėjo duoti.

MOTERŲ VEIKLA

Rugsėjo 21 d., sekmdienį, Tautinių namų salėje vyko LMF Chicago klubo susirinkimas.

Susirinkimą atidarė klubo pirmininkė M. Marcinienė, pakviesdama dienos pirmininkę A. Likanderienę ir sekretorę H. Bagdonienę.

Atidarius susirinkimą ir se-kretorei perskaičius praeito su-sirinkimo protokolą, klubo pir-mininkė M. Marcinienė pranešė apie klubo ruošiamą spalio 19 dieną, 3 val. p. p., sekmdienį Broniaus Railos knygos "Vai-šios Rytėse" pristatymą. Į pri-statymą iš Los Angeles atvyks-ta pats autorius.

Knygą pristatys ir apie ją kalbės, be rašytojo, ir žurnalis-tas A. Pužauskas, J. Jurkūnas ir dr. Saulius Girmūnas.

Lapkričio 30 d. taip pat Tau-tinių namų salėje su skaityto-jais bus supažindinta Košubie-nės knyga "Žirgeliai".

I abi šias literatūrines šven-tes visuomenė kviečiama gau-siai atsilankyti.

Pirmininkė taip pat pranešė,

kad paremti Washingtono de-monstrantų bylai yra paskirta 100 dolerių ir Balfui 25 dol.

Iškelta mintis skaityti ir dis-kutuoti knygas susirinkime. Niekio konkretaus nenutarta.

Po to buvo A. Bagdono pas-kaityta "Žvilgsnis į praeitį Tau-tos šventės proga". Kadangi apie šią temą jau buvo rašyta, čia turinio nekartosiu. Iš susi-rinkusių girdėjosi "pageidavi-mai" paskaitą skaityti "lietu-viškai", o ne žemaitiškai. Ka-dangi susirinkime buvo ir že-maičių, A. Bagdona paskaitą skaityt lietuviškai, o eilėraš-tį žemaitiškai. Pabaigėme kavu-te, kurią paruošė klubo pareng-imų vadovė J. Kerelienė.

BIRUTĖ KOŠUBIENĖ PAGERBTVUS JONUI PAUKŠČIUI

Jonas L. Paukštis, daugelio draugijų nuosirdus veikėjas, bus pagerbtas Bridgeporto, Town of Lake ir Brighton Parko piliiečių penktadienį, spalio 3 d., Press-man salėje, 5717 S. Kedzie Ave., nuo 7 val. vak. Bus vaišės ir pavaišinimas be mokesčio. Jo-nas Paukštis ilgus metus vado-vavo Dariaus-Girėno Amerikos legiono postui ir De Lasale aukštesniosios mokyklos ben-dradarbių draugijai. Šiuo laiku jis lenktyniauja su demokratų ir respublikonų partijų kandida-tais į Illinojos valstybės atstovus iš 23-sios apylinkės.

Jonas Paukštis yra tikrai mū-sų žmogus ir visų minėtų lietu-viškų kolonijų draugas. Tų mi-nėtų apylinkių žmonės turėtų atsilankyti į minėtą susirinkimą ir pasiklausyti jo pristatymo ir jo prietelių įvertinimo, kaip Chi-cagos miesto darbininkas.

(P. R.).

CHICAGOS ZINIOS

LIETUVA LYRIC OPEROJE

Chicago Lyric operą stato M. Mussorgskio sukurta operą "Boris Godunov" Operos libretas sudarytas pagal Puškiną ir Karamziną. Operas pastaty-mas labai vertinamas. Šioje operoje ir Lyric operos progra-mos leidiny minima Lietuva ir lietuviai.

PIGIOS NAKVYNES

Kelios firmos Chicagoje pla-nuoja įsteigti pigių nakvynių motelius.

REMIA LIETUVIUS

Ilgą Art Hammondo laišką, ginantį lietuvių, demonstravusius prie Sovietų ambasados, iš-spausdino "Southtown Econo-mist", uždėdamas antraštę "In support of Lithuanians".

PADES BEDARBIAMS

Apie 1000 darbininkų, kurie neteko tarnybos uždarius South-east Side plieno liejyklas Chica-goje, gaus 1.85 mil. dol. juos pašelpti beieškant kitų tarnybų.

ISPARDUOS AUTOMOBILIUS

74 naudoti valdiški automo-biliai bus išparduoti spalio 4 d. General Service įstaigoje, 4100 W. 76 St., Chicagoje.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— **Filmas iš poeto gyvenimo.** Poeto Bernardo Brazdžio fil-mo (tarp 12 didžiųjų lietuvių)

— **Liet. Foto archyvo filmų se-rijoje** paruošiamieji darbai jau pradėti. LB Vakarų apygarda, rinkdama tam tikslui aukas, po filmo tikisi eventualiai iš-leisti ir Brazdžio (ar apie jį) knygą, kad reikšmingiausias mūsų poetas būtų visapusiškai apibūdintas ir įamžintas. Filmo komitetas dėkingas greit ir dos-niai atsiliepusiems poeto ger-bėjams. Skirtas aukas JAV lietuvių gali nurašyti nuo mo-kesčių, jei čekiai įrašomi tokiu būdu: Lithuanian American Com-munity of USA Western Divi-sion, % Lithuanian Council of USA Inc. Aukas siųsti: Anta-nas Adomėnas, 2319 Michigan Avenue, Santa Monica, Cal. 90404.

— **Vashingtono Kristijono Donekaičio** liuanistinės mokyk-los dvidešimt metų sukaityvi vakaras ir pasilinksminimas įvyks šeštadienį, lapkričio 22 d., latvių namuose, Rockville, Ma-ryland. Programoje dalyvaus jauna dainininkė Guoda Puzi-nauskaitė. Vakara ruošia mo-kyklos tėvų komitetas.

— **Pradedant švesti Los An-geles 200 metų sukaktį**, miesto centre prie Los Angeles misi-jos bažnyčios, iš kur miestas prasidėjo, kard. T. Manning rugsėjo 7 d. laikė iškilmingas šv. Mišias, kuriose dalyvavo visų tautybių žmonės. Jų tarpe ir būsrys lietuviško jaunimo, pasipuošusio tautiniais drabu-žiais. Taip pat įvairių tautų žmonės giedojo giesmes savo kalba. Lietuviai vykusiai su-giedoję giesmę "Marija, Mari-ja", pritariant akordeonu Rimui Polikaitiui. Dalyvavo didžiulė minia žmonių. Visi atkreipė dė-mesį į lietuvių gražų giedojimą. Chorą sudarė šie lietuviai stu-dentai: A. Kungys, V. Vilkas, J. Raulinaitytė, V. Jodelė, G. Grušas, L. Polikaitis, R. Vil-kaitė, D. Petronytė, R. Stanči-kaitė, V. Polikaitytė, V. Ban-džiulis, E. Bandžiulytė, A. Bu-

žėnaitė ir viešnios iš Detroito R. Neevrauskaitė ir K. Vesel-kaitė. Dalyvavo Ant. ir Dalilė Polikaitiai, kurie ir organizavo šį lietuvių jaunimo pasirodymą.

— **Ateinančių metų birželio mėnesį** sueina 40 metų nuo įsi-kūrimo Los Angeles Šv. Kazi-miero parapijos. Tą svarbią su-kaktį parapija rengiasi plačiai minėti. Visi planai dar tebėra planavimo stadijoje. Tačiau pa-grindinis minėjimas bus sujung-tas su parapijos tradicinė Lie-tuvių diena, kuri 1981 metais bus birželio 21 d. Šioj sukaktį planuojama išdalyti bažnyčios vidų, įdėti naujus klauptukus bažnyčios suoluose, pakeisti išsi-dėvėjusius presbiterijos karpe-tus, suruošti 8 dienų gavėnios misijas, religinį koncertą, įtai-syti Šv. Kazimiero vitražą pa-rapijos įkūrėjo prel. J. Macie-jausko atminimui, atnaujinti parapijos kiemo grindinį ir šią sukaktį apvainikuoti Lietuvių diena.

— **Romualdas ir Teresė Ra-rauskai**, iki šiol gyvenę Chica-goje, persikėlė gyventi į Los Angeles ir La Mirada nusipir-ko puikius namus. Barauskai augina dvi mokyklinio mažiaus dukras, kurios pradėjo lankyti Los Angeles Šv. Kazimiero šeštadieninę mokyklą. R. Barau-kas iš profesijos yra inžinierius ir gavo pelningą darbą.

— **Georgetown ir Rutgers universitetai** rugsėjo 26-27 d. šaukia konferenciją tema: "Dar-bas ir žmogaus teisės pasauly-jė". Rutgers valstybiniame uni-versitete. Pagrindinis konfe-rencijos dėmesys bus kreipia-mas Lenkijai ir Rytų Europai. Kreiptis: Labor Education Cen-ter, Rutgers U., Ryders Lane & Clifton Ave., New Brunswick, N. J., 08903.

DENGIAME IR TAIŠOME VISŲ RUSŲ STOGUS

Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti.

Skambinkite ARVEDUI KIELAI Tel. — 434-9635

Under the Sword of Damocles

A novel by ANATOLE KAIRYS

Translated from the Lithuanian by NIJOLĖ GRAŽULIS

This book is dedicated to all those who have suffered and died because of Communism and Nazism.

This revised and enlarged edition was published by the Lithuanian Literary Assn., Chicago 1980.

Kaina su persiuntimu \$10.95.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar. pridėda 60 ct. valstijos mokesčio.

LIETUVOS BAŽNYČIOS 1-mas tomas. Telsių Vyskupija BRONIOUS KVIKLYS

Telsių vyskupija yra 1-as tomas iš LIETUVOS BAŽNYČIŲ se-rijos leidžiamų knygų.

"Vienas pagrindinių šios knygos tikslų yra uždokumentuoti ir palikti ateities kartoms galimai tikresnį ir neiskreiptą mūsų bažnyčios ir kitų religinių pastatų vaizdą, kad ateities lietuvių kartos matytų, kiek daug menišky religinių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žmo-nės amžiu bėgyje savo Viešpaties garbei yra sukūrę"—tai kaip rašo autorius knygos įvadoje.

Leidiny gerai paruoštas. Talpina bažnyčių nuotraukas, o taip pat jų buvusių vadovų, darbininkų gyvų ar nužudytų, mirusių ar dar gyvenančių išseivijoje. Didelio formato, 400 psl. Kieti viršeliai. Tekstą surinko DRAUGO spaustuė. Spausdino MORKUNO spaustuė. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. Kaina su persiuntimu \$21.90. Illinois gyventojai dar pridėda \$1.20 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629